A Közgazdasági Politechnikum lapja

Priigráf

VIII. évfolyam 8. szám 1999. március 22.

IT EMLÉKEZTETŐ
az 1999. március 16-i ülésről

Jelen voltak:

Kelár Rafael	HaMiS
Szarka Eszter, Varga Gyula	Munkásosztály
Szikra Csaba, Vargha Dávid, Kerekes Lacka	DÖK
Meichl Márton	MáS
Bohács Rita, Kovács Judit	KAndi
Steili Eszter	LeG-o.
Petravich Márk	Gix-R
Jakab Judit, Szász Kata, Puskás Aurél, Szabó László	tanárok
Csoncsika	vendég

Levezető elnök: Steili Eszter

Az egyetlen napirendi pontunk a punnyadás néven elhíresült politechnikumi kórság felismerése, azonosítása, elemzése, értékelése volt. Ezen téma keretein belül érintettük
1. az elmaradt DÖK-fórumot,
2. az elmaradt TMT-t,
3. az iskola falain fejét felütő, levelező szörnyet.

1. Az elmaradt fórum okát Meichl Márton röviden vázolta. A legfőbb ok az idő- és emberhiány volt. A képviselők úgy gondolták, hogy egy ilyen rendezvény megszervezésére a jelenleg négy tagú képviseletnek több időre van szüksége, mint egy hét. Ezt figyelembe véve április 22-t tűzték ki DÖK-napnak (a Poliszülinap előtti csütörtököt).
Szeretnének rendezni egy beszélgetést az iskola múltjáról, jelenéről s jövőjéről. A beszélgetésre egy (vagy több) volt polis diákot is meghívnak. Ez után pedig érdekes programok, színes előadások lesznek. (Az igények felmérése már meg is történt a március 18-i osztályidőn.)

2. Az elmaradt TMT ügyének megvitatásához Jakab Judit meghívta Csoncsit a megbeszélésre, aki vázolta a történteket. A filmfesztiválra összesen öt film készült, melyek közül - egy kivételével - mindegyiket már elballagott polis készített. Jakab Judit nem gondolja olyan tragikusnak a helyzetet, hiszen készült irodalmi [illegible] különszám, kiállítás, és március 4-én talán az eddigi legjobb Osztályszínjátszó Fesztiválnak lehettünk szem- és fültanúi.

3. Leghosszabban vitatott témánk az iskolában elindult padfirkálás, valamint a folyosókon és a napközi falán történő levelezés volt. Szász Kata kifejtette, hogy milyen céllal készült az a tacepao, amit több helyen is alá lehetett írni az iskolában. Az osztálytermek padjain obszcén, pornográf, nőgyűlölő és rasszista feliratok és képregények találhatóak. Az Iskolatanács egyhangúan megszavazta, hogy a fajgyűlölő feliratok sértik az iskolapolgárok többségének emberi jogait, s ezt már az iskola értékrendje nem tolerálja, ez ellen lépni kell.
A következő állásfoglalást fogadtuk el és tartjuk kötelező érvényűnek valamennyi iskolapolgárra nézve:

Az Iskolatanács állásfoglalása

Az utóbbi időben iskolánkban szórványosan megjelentek faji gyűlölködést kifejező padfirkák.

E feliratok közösséget és egyént támadnak, szándékosan és névtelenül megaláznak, ezért túllépnek a tolerálhatóság határán. Nem összeegyeztethetőek iskolánk értékrendjével, alkotmányosságával.

A véleménynyilvánítás szabadsága nem terjeszthető ki addig, hogy közülünk bárkit is névtelenül megalázzon, emberségében sértsen. Mindegyikünket megillett a jog, hogy ha méltánytalan támadás éri, a közösség, amelyben él, védelmet nyújtson számára.

Ez a célja ennek az állásfoglalásnak, valamint az, hogy a rasszista firkák készítőit figyelmeztesse. Az előítéletekről lehet és kell őszintén beszélni, viszont a szándékos megbélyegzés semmilyen formájában nem elfogadható.

A következő IT-ülés április 27-én lesz.
Budapest, 1999. március 18.

Bohács Rita - jegyző

Rigó utcán kívüli hírek

Nem csak a Rigó utcában lehet nyelvvizsgázni, amit három Politechnikus bebizonyított a múlt hónapban. Másmilyenek ezek a vizsgák, mint az állami nyelvvizsga, többek szerint jobbak, érdekesebbek, de mindenesetre (legalábbis) egyenrangúak a Rigó utcai vizsgákkal. Gratulálunk nekik és bátoritanánk minden diákot, kollegát, aki meg akarja mérettetni nyelvtudását bármilyen vizsgán.

JENEI GABRIELLA ELSŐÁ Cambridge Proficiency Exam (ami a felsőfokúnak a felsőfoka, tehát nagyon nehéz, nagyon igényes vizsga; részei az anyanyelvieknek sem könnyűek)

MÁRTON ZOLTÁN KANDI Österreichisches Sprachdiplom (amelynek a szintje megfelel a Goethe Institut Zertifikat-jának, ez pedig körülbelül megfelel a Rigó utcai középfokúnak)

VARGA LILLA ELSŐÁ Pitman Intermediate (amely megfelel a Rigó utcai középfokúnak)

Másról is tudok, de csak akkor lehet beírni, ha megjön a bizonyítvány. Jöjjön!

Az idegen nyelvi munkacsoport nevében:

John

ISKOLABÍRÓSÁGI HATÁROZAT

Az iskolabíróság Papp János (szülő), Szabó Attila (diák - Psycho osztály), Marosvári Péter (tanár) összetételű bírói testülete 1999. február 24-én tárgyalta Bátor Ági (elsőÁ), Pflum Gábor (elsőÁ), Lukács László (Ubi) (Hami'S), Pál Dénes (Dönci) (Szmar10) és Szabó Márton (Macó) (Szmar10) iskolapolgárok ügyét

A tárgyaláson megjelentek a Szmar10-es tanulók szülei és osztályfőnökei is; az elsőÁ-s iskolapolgárok osztályfőnökei írásban részletezték panaszaikat, mivel személyes megjelenésükben akadályoztatva voltak. Igazoltan volt távol Pflum Gábor, aki beleegyezett ügye távollétében történő tárgyalásába.

Mind az öt iskolapolgár azért került a bírói testület elé, mert igazolatlan óráinak száma elérte a 15-öt (Ági 19 1/3, Pflumi 16, Ubi 22, Dönci 23, Macó 15 1/3).

Bátor Ági politechnikumi évei során még sohasem került ilyen ügyben iskolabíróság elé. Elmondta, hogy igazolatlan mulasztásai közül 6 figyelmetlenségből, késései közül sok az új lakóhely, illetve a kiszámíthatatlan buszközlekedés miatt keletkezett.

Pflum Gábornak egyrészt az előző iskolabírósági határozat értelmében kellett (volna) megjelennie, másrészt az újabb igazolatlan órák ügyének tisztázása lett volna a cél.

Szabó Márton ügyében kiderült, hogy a 15 igazolatlan óra elérésekor hozott osztályfőnöki és szülői intézkedések (súlyos figyelmeztetések, számítógép-elvonás, szülői ébresztés hatékonyságának fokozása) célt értek, hiszen január óta Macó nem késik el az iskolából. Márton elmondta, hogy a 8 órai kezdés felborította addig megszokott életritmusát (korábban szinte sohasem késett a suliból), nehezen tud alkalmazkodni az új rendhez. Megígérte, nagyon odafigyel, hogy igazolatlan órái ne szaporodjanak.

Pál Dénes Diósdról Volán busszal jár be, néha a busz miatt késett el. Sajnos reggelente nehezen ébred (pl. azért, mert késő estig dolgozik a számítógépen), s emiatt is jócskán adódtak késések. Az osztályfőnöki figyelmeztetések hatására a szülői intézkedések sem maradtak el (ezek közé a számítógép használat korlátozásával, a reggeli ébresztés hatékonyságának fokozásával remélték célt érni). Dénes komolyan gondolja, hogy a jövőben a késések terén radikális csökkenés lesz megfigyelhető nála.

Lukács László átérezte a 22 igazolatlan óra tényéből fakadó lehetséges következményeket. Elmondása szerint 12 óra saját figyelmetlenségből (elfelejtett aláírni, majd ezt pótolni) származik, továbbá jelezte, hogy az utóbbi időben egyáltalán nem késik. Komolyan veszi a figyelmeztetéseket és a jövőben is mindent megtesz azért, hogy igazolatlan óráinak száma ne növekedjék. Elhatározásának komolyságát alátámasztandó felhatalmazta a bírói testületet, hogy a Politechnikum nyilvánossága elé tárja következő ígéretét: „(Én, Ubi) kijelentem, hogy (1999) március 28-ig egyetlen egyszer sem fogok elkésni."

A bíróság mindegyik esetben megnyugtatónak érezte a pozitív hozzáállást, a jelentős változtatás szándékát.

Az iskolabíróság Bátor Ágit megrovás fegyelmi büntetésben részesíti (hatálya a szorgalmi időszak vége), továbbá 1999. május 7-ig számára kötelezővé teszi a 7 óra 50 percre történő beérkezést. Ha 7^{50} és 8^{00} között érkezik, akkor ezért 1/3 igazolatlan órát kap, 8^{00} utáni késésért pedig 1 igazolatlan órát. Március 28-ig szóban tájékoztatni köteles a bíróságot az igazolatlan órák elleni harcának állásáról.

Az iskolabíróság Lukács Lászlót megrovás fegyelmi büntetésben részesíti (hatálya a tanév vége), továbbá 1999. március 28-ig a 8^{00} utáni késésekért 1-1 igazolatlan órát kell kapnia. Az utóbbi súlyos határozat elsősorban a nyilvánosság előtt tett ígéretének betartását hivatott elősegíteni.

Az iskolabíróság Pál Dénest megrovás fegyelmi büntetésben részesíti (hatálya a tanév vége). Az osztályfőnökökkel történt megállapodását az iskolabíróság elfogadja az alábbiak szerint: ha a

tanév hátralevő részében Dénes még két igazolatlan órát szerez, akkor minden számítógépes hozzáférési jogát az iskolában Szmeskó János tőle megvonhatja, s otthon is hasonló büntetésben lesz része szüleitől. Március 28-ig Dénes szóban tájékoztatni köteles a bíróságot az igazolatlan órák elleni harcának állásáról.

Az iskolabíróság **Szabó Mártont megrovás fegyelmi büntetésben részesíti** (hatálya a tanév vége). Ha március 28-ig Márton kétszer elkésik, akkor a második késést követően kötelezően 7^{55}-re kell az iskolába érkeznie egészen május 7-ig. Ha ebben az időszakban 7^{55} és 8^{00} között érkezik, akkor 1/3 igazolatlan órát kap, a 8^{00} utáni késéseiért viszont 1 igazolatlan óra jár.

Az iskolabíróság áttekintette **Pflum Gábor** igazolatlan óráinak történetét, megvizsgálta a hozott intézkedések hatékonyságát. Megállapította, hogy egyértelmű javulás tapasztalható az 1998. október 28. és 1999. február 24. közötti időszakban. Jelentősen csökkent Gábor késéseinek **gyakorisága** (sajnos nem nullára), ami arra utal, hogy figyel a pontosságra. Ezért, a megrovás fegyelmi büntetésének hatályban tartása mellett, a bíróság enyhíti a Gáborra rótt kötelezettségeket. 1999. **május 7-ig Gábornak 7^{55}-re kell az iskolába érkeznie.** 7^{55} és 8^{00} közötti érkezés esetén 1-2, 8^{00} utáni késésért pedig 1 igazolatlan órát kap (reméljük, egyikre sem kerül sor).
Az ez év február 4-i vitatott 3 órás mulasztás ügyében a következő döntést hoztuk. Az osztályfőnökök személyesen vegyék fel a kapcsolatot Gábor édesanyjával annak érdekében, hogy tisztázni lehessen, történt-e mulasztás a hiányzás időben történő szülői jelzésével kapcsolatban. Amennyiben a szülő megerősíti azt, hogy a kérdéses napon telefonált az iskolába, akkor az osztályfőnökök a 3 óra mulasztást igazoltnak könyveljék el. Amennyiben a telefonhívás nem történt meg, úgy a 3 óra mulasztást az iskolabíróság is igazolatlannak ismeri el.

Politechnikum, 1999. február 24.

Az iskolabíróság nevében:
Marosvári Péter iskolabíró

* * *

A Geszti Robert, Nagy Mihály, Bágyi László összetételű iskolabíróság **1999. február 24-én** tárgyalta **Bodnár Bence, Fejes Gábor, Gregor Judit, Mátyásfalvi Anna** ügyét (elérték, illetve meghaladták a 15. igazolatlan órát),valamint **Bodnár Bence és Kőrössy Adrienn** ügyét, őket Szabó László panaszolta be testkultúra-órái hiányzások miatt.

A tárgyalás során a panaszolták elismerték a panasz jogosságát, lényegi súlyosbító, illetve mentő körülményre nem találtunk. Az igazolatlanok vegyesen keletkeztek különböző forrásokból, talán csak Fejes Gábor esete emelhető ki, aki még október hónapban sorozatosan mulasztott jógaórákat, ennek időben távolisága miatt azonban a Bíróság külön nem foglalkozott ezzel.

Igazolatlan órái miatt **megrovás büntetést kapott Bodnár Bence, Fejes Gábor, Mátyásfalvi Anna, Gregor Judit** már 1998. december 5-én iskolabírósági határozatban **szigorú megrovást kapott** egy előzményes ügy kapcsán az akkor meglevő 14 igazolatlan órája alapján (lásd azt a határozatot!), az azóta szerzett 2 igazolatlan órája nem indokolja újabb határozat hozását, természetesen az előző év decemberi határozata érvényben van, mint ahogy a júniusi is.

Szabó László panaszolta, hogy Bodnár Bence 2 esetben hiányzott igazolatlanul testkultúraóráról, melyből az egyik alkalommal László személyes és nyomatékos kérése ellenére maradt távol egy bemutató óráról. A hiányzás önmagában fegyelmi vétség, ezt „vajszínű pedagógiai árnyalattal" vonja be a személyes kérés megtagadása. A Bíróság jogosnak találja Szabó László panaszát, a megrovás büntetésbe beleérti Bence testkultúra-órai hiányzásait is.

Kőrössy Adrienn 5 testkultúra-óráról hiányzott. Újfent megállapítjuk, hogy az igazolatlan óra tényre fegyelemsértés. Az igazolatlan órák száma ugyan nem kiemelkedően magas (ha nem is alacsony), de ez esetben minősíti őket, hogy mind testkultúra-óráiak. Ötödéven, ahol a testkultúra-órák száma kisebb, még komolyabban ki kell használni az órák adta testmozgási lehetőséget. Mindezekre a Bíróság nyomatékosan felhívja Adrienn figyelmét, s **megrovás büntetésben részesíti.**

Bp., 1999. február 26.
Az Iskolabíróság nevében:

Bágyi László

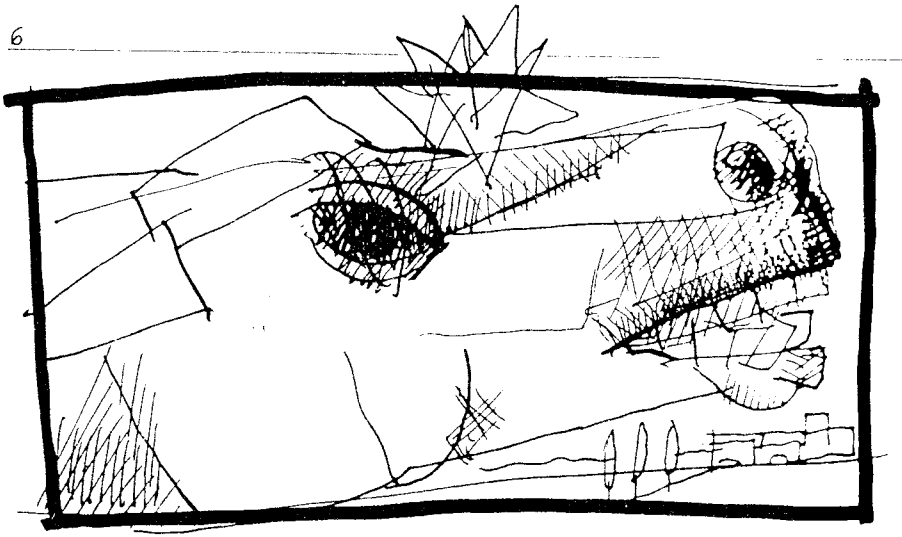

Iskolabírósági tárgyalás 1999. március 1-én (bírók: Nagy Ilona, Meichl Géza, Nagy Mihály) **Lukács Mariann** , Eke Viktor és György Balázs ügyében

Lukács Mariann a II. negyed utolsó tanítási napján a testkultúra-órán elvette Haász Ferenc tanári kulcsát, anélkül, hogy erre engedélyt kért volna, kinyitotta a tanári szobát és onnan a tanulóirodai kód felhasználásával telefonált Mariannt osztályfőnökei is feljelentették, mivel igazolatlan óráinak száma február 15-én elérte a 20-at.
A tárgyalás során Mariann elismerte, hogy a Haász Feri által leírtak megfelelnek a valóságnak. Mentségére azt hozta fel, hogy matematikatanárától akarta megtudni, mi a vizsga anyaga. Elismerte azt is, hogy tudatában van annak, hogy amit tett, az nem megengedhető. Az igazolatlan órákról elmondta, hogy azok késésekből származnak, de amióta megtudta, hogy húsz igazolatlan órája van, azóta nem késett, és ezután is igyekezni fog időre beérni.

A bíróság Lukács Mariannt megrovásban részesíti.
A kulcs elvétele tulajdonképpen lopás, a tanulóirodai kóddal történt visszaélés tulajdonképpen csalás. A bíróság nem gondolja, hogy Mariann tolvaj és csaló lenne, de tisztában kell lenni azzal, hogy ezek a tettek így is értékelhetőek. Azért találjuk különösen súlyosnak Mariann tettét, mert azzal az iskola belső életét veszélyeztette, amennyiben működésünk egyik legfontosabb alapelvét, a bizalmi elvet sértette meg. A diákok szabad bejárása a tanári szobákba csakúgy ezen az elven alapul, mint a tanulóirodai telefonos kód rendelkezésre bocsátása, az iskola egészének nyitottsága kerül veszélybe, ha ezzel egyesek visszaélnek.
A bíróság Mariannról megvonja azt a kedvezményt, hogy a 8 óra és 8 óra öt perc közötti késésért csak egyharmad igazolatlan óra jár - Mariann március végéig már egy perc késésért is egy teljes igazolatlan órát kap.

Eke Viktor és **György Balázs** december 17-én a napközibe a szünetben egy súlyos zárbetéttel dobálózott. Ezzel veszélyeztették mások testi épségét, továbbá megrongáltak egy lámpaernyőt, amelyet a kitűzött határidőre nem pótoltak. A diákok a tárgyaláson elmondták, hogy nem gondoltak arra, hogy másokat veszélyeztethetnek, mert nagyon kevesen voltak a napközibe, a kárt pedig időközben meg-térítették. Az is kiderült, hogy a a csöngetés után a napközibe érkező felügyelő tanár kérdésére nem ismerték el tettüket, később viszont osztályfőnö-küknek elmondták.

A bíróság a két diákot megrovásban részesíti. Mivel a diákok úgy nyilatkoztak, hogy a napközibeni tanúsított viselkedés szabályairól keveset tudnak, a bíróság arra kéri őket, nézzenek utána a könyvtárban az Iskolatanács erről szóló döntésének, a döntést másolják le és függesszék ki a napközibe.

A bíróság nevében

Nagy Ilona

A Duszáné Majtényi Alice (szülő), Vidos Mihály (diák), Lang Andrea (tanár) összetételű Iskolabíróság 1999. március 9-én az alábbi ügyeket tárgyalta:

Borsányi Andrea, Hajós Nóra, Szabó Attila (Psych0) visszarendelve beszámolási kötelezettséggel. Február 22. óta a fent nevezett diákok egyszer sem késtek el, ügyekezetük a késések csökkentése, megszüntetése érdekében sikeresnek mondható. Az Iskolabíróság a három Psych0-s tanuló esetében a következő döntést hozta.

Az Iskolabíróság Borsányi Andreát, Hajós Nórát és Szabó Attilát felmentette a beszámolási kötelezettség alól, de az 5 perces belüli késés lehetőséget nem adta vissza. Amennyiben ebben a negyedben (1999. március 26-ig) nem késnek, a határozat elévül.

Hartyánszky Miklós (HamiS)
Feljelentve 25 igazolatlan óra miatt

Miklós beszámolójából kiderült, hogy a III. kerületben lakik, metróval és HÉV-vel jár az iskolába. Késéseinek fő oka, hogy nem kel fel időben, ezért többször lemarad a HÉV-ről, ami azt eredményezi, hogy nem ér be időben az iskolába. Eddig saját magát ébresztette, most már szülei is bekapcsolódtak eme tevékenységbe. Miklós megjegyezte, hogy sem ő, sem pedig szülei nem kapták meg a hivatalos értesítést a 10 igazolatlan óra eléréséről. Február elején tudta meg, hogy ilyen sok igazolatlan órája van. Szeptemberben egy napot nem igazolt időben.
Haász Ferenc osztályfőnök is megerősítette azt, hogy tényleg nem küldte el a hivatalos levelet, de két hetente elmondja és követi a hiányzásokat, sőt még fel is írogatja nekik az időpontokat. Januárban is még a decemberi hiányzásokkal bibelődött, még utólag is elfogadta az igazolásokat. A szülői értekezleten is szólt Miklós szüleinek az összegyűlt igazolatlan órákról. A tárgyalás során vita alakult ki az egész történet ügyében; kit hogyan kért meg és mire.

Az Iskolabíróság az elhangzottakat figyelembe véve Miklóstól megvonta az öt perces belüli késés lehetőségét, ezért 8 óra utáni érkezése automatikusan igazolatlan órát von maga után. Miklós két hét múlva vagy a legközelebbi iskolabírósági tárgyaláson kötelező jelleggel beszámol igyekezete sikerességéről.
Haász Ferenc osztályfőnököt figyelmeztetésben részesíti, mert nem küldte el a hivatalos iratot a szülőknek a 10 igazolatlan óra eléréséről. Kérjük, hogy tartsa be a formai menetet, az esetleges viták elkerülése érdekében.

Vargha Dávid (MáS)
Feljelentve 18 igazolatlan óra miatt

Dávid helyzetét súlyosbítja, hogy a jelenléti ívet rendszeresen nem írja alá, így pl. a december 7-i, január 4-i és 12-i hiányzásait csak most, februárban igazolta aláírásokkal. Osztályfőnöke most ezeket elfogadta. Dávid elmondásából kiderult, hogy nem lakik nagyon messze, 30-40 perc alatt beér az iskolába. Rugalmas embernek tartja magát, aki sportolt, így nem okoz neki nehézséget az sem, ha korán kell kelnie, de előfordul, hogy nem kel fel időben. Időnként dugóba is szokott keveredni. Véleménye az, hogy aki időben elindul, az beér, de az ember időnként „elszáll". Utálja a zavaró tényezőket, tavaly ezért biciklivel járt iskolába, így nem is késett, de az idei zord időjárási viszonyok ezt most nem tették lehetővé. Ha esélyt lát arra, hogy időben beérjen, akkor még fut is az iskoláig. Dávid őszintén elmondta az Iskolabíróságnak azt is, hogy szerinte azzal, hogy ő elkésik, senkinek semmilyen kárt nem okoz. Hozzátette azt is, hogy ha valami tétje lenne a dolognak, pl. segítenie kellene, akkor belső késztetésből természetesen beérne.

Dávidnak a hátralévő időszakban (1999. május 7-ig) 7 óra 55 perce kell járnia. Amennyiben 7.55 után érkezik az iskolába, úgy késési igazolatlan órát vonnak maguk után. Az Iskolabíróság Dávid érdekében kötelezi őt a jelenléti ívek összeszedésére, és azok leadására a titkárságnak a tanév végéig (1999. május 7-ig).

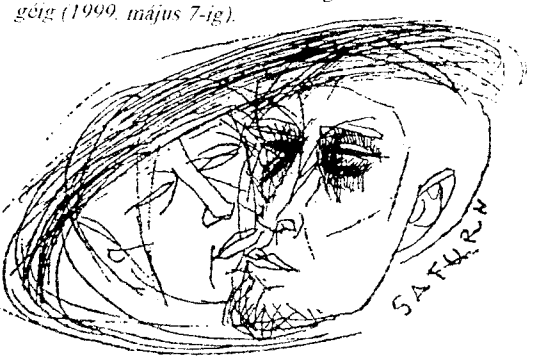

Kapuy Márta (PsychO)
72 igazolatlan óra
és beszámolási kötelezettség

Márta az előző iskolabírósági tárgyalás óta (november 26.) még 42 igazolatlan órát gyűjtött össze. A pszichológushoz a tárgyalást követő két hét múlva ment el először, és összesen 8-10 alkalommal töltött ott egy-egy órát. Márta beszámolójából az is kiderült, hogy rendszeresen késett akár 50 perceket is, de az utóbbi időben már „csak" 10 perceket késett. Ő igyekezett a hamarabbi beérésben, ezért korábban is kel, más útvonalat választott. Nagyon nehezen tud elindulni, szinte észre sem veszi, hogy elszáll az idő. Márta elmondása szerint nehezen tud koncentrálni, szinte semmi energiája nincsen. Szóba került az esti iskola is, de rettenetesen fáradékony. Márta nagyon szeretne maradni, hiszen minden barátja itt van, már négy éve ide jár, itt már van egy kialakult közösség, és nehezen szokja meg az új helyzeteket. Márát többen megkérdezték, hogy milyen elképzelései vannak, de semmilyen ötlete nem volt saját ügye tekintetében.

Hann Péter osztályfőnök a változás reményében találta jó ötletnek a pszichológust. Sajnos a helyzet nem változott meg. Beszélt a pszichológussal is, és a pszichológus is eredménytelennek látta Mártával való találkozásukat. Péter nem vitatja azt a helyzetet, hogy Márta az összes együttműködési lehetőséget kimerítette, de az sem lenne jó, ha már holnaptól nem járna ide, és ilyen egyszerűen zárnánk le az ügyet. Valamilyen segítséget kellene még Mártának adni. Igaz, jelentős illúziói nincsenek, de az nyomasztja, hogy valaki rá van bízva, nem tudja a problémát megoldani, és ha Márta „használná" az iskolát, akkor lennének ötletei. Úgy látszik a kapcsolatnak vége, mi végre vagyunk mi összezárva, hiszen nem tud Mártának alternatívát nyújtani. Mártának van kockázata, de ez a táptalaj alkalmatlan. Csak egy dolog foglalkoztatja Pétert, hogy hogyan fog menni az „átültetés". Ebben a helyzetben a megoldásnak nem kell könnyűnek lennie. Ez a barátságos környezet egyre rosszabb helyzetbe hozta Mártát. Ez a fajta védelem már árt.

Czibor Erzsébet szerint meg kell találni azt az embert (pszichológust, szakembert), akivel együtt tudnak dolgozni. Márta már önmagára veszélyes, nem történik változás. Itt egyre rosszabb lesz a helyzet. A hiányzás az csak az egyik dolog, a másik a tanulás, ott is sikertelen. Mártának nem biztos, hogy jó a Politechnikum. Erzsi felajánlotta, hogy segít az új iskola megkeresésében. Javasolta a Leövey Gimnázium ifjúsági tagozatát. Fontos a történet végére pontot tenni, és partnerek vagyunk a megoldáskeresésben. Egyértelmű változást kell találnunk, hiszen Márta már nagyon sok engedményt kapott.

Varga Adrienne nagyrészt egyetért Erzsivel. Matematikából két negyedben bukott Márta, így augusztusban pótvizsgáznia kellene. Nem lát semmi garanciát a javulásban, a változásban. Az egész illúzió. Elsősorban Mártának nem lenne jó ezt az életmódot folytatni.

Márta tanulói jogviszonya megszűnik a Politechnikumban 1999. március 27-től, az iskolából kizárva. Az Iskolabíróság kötelezte Mártát és édesanyját, hogy a felajánlott osztályfőnöki és pszichopedagógusi segítséget igénybe véve ezen időszak alatt iskolát találjanak. Első körben a Leövey Klára Gimnázium ifjúsági tagozatan próbálkoznak.

Amennyiben nem sikerül olyan iskolát találniuk, amely Mártát így évközben tanulmányi téren lezáratlanul átveszi, úgy az iskola biztosítja Márta számára a vizsgázási lehetőséget, természetesen csak a hivatalosan előírt időpontokban. Ezen záradék azon esetben lép életbe, ha a Politechnikum is úgy látja, hogy Márta és édesanyja mindent megtettek annak érdekében, hogy Mártát zökkenőmentesen egy másik iskolába átvegyék.

Kapuy Márta ügyéhez hozzászólt még Borsányi Andrea (PsychO), Béres Miklós (PsychO), Győri Eszter (Munkásosztály) és Vargha Dávid (MáS) tanulók.

Politechnikum, 1999. március 9.

az Iskolabíróság nevében:

Lang Andrea

!FIGYELEM!

Sajnos ismét addig kavartam, míg valami nem úgy sikerült, ahogy szerettem volna.

Most az történt ugyanis, hogy megint annyira megszorított a lapzárta napja, hogy nem tudtam idejében leadni bocsánatkérő cikkemet, melyben helyesbítem korábbi - *Fair Polimpia Lesz?* című - írásom sok helyen eltúlzott állításait. Mivel nincsenek meg most a lehetőségeim, hogy a hasábjain jelenhessen meg korrekcióm, (itthon ülök, és már jócskán elmúlt két óra, ami a hivatalos lapzárta időpontja, meg különben is elkevertem a már befejezett cikket...), megkérnélek Titeket, hogy ha tehetitek, olvassátok el a teljes cikket a tornaház Faliújságján.

Köszönöm, és elnézést kérek a késedelemért!

Thermos

MOST VALAMI KERETES ÉS FELHÍVÓ JELLEGŰ DOKUMENTUMBAN KELLENE FIGYELMETEKET FELHÍVNI AZ ALÁBBI SZÖVEGGEL!:

KEDVES ISKOLAPOLGÁROK!!!

GONDOLTÁTOK VOLNA, HOGY IDÉN IS LESZ POLIMPIA, MÉGHOZZÁ A II.??!!!

HÁT, MOST MÁR GONDOLJÁTOK!

1999. ÁPRILIS 16-18.

MáS-nak (is) ajánlva

Szomorújáték egy felvonásban (sem)

Írta és részben „játszta" is: Marosvári Péter

1999. március 9-e délelőtt 10 óra körül. Helyszín: Politechnikum, B épület, 21-es terem.

A terem meglehetősen lepusztult képet mutat, asztalok és székek rendetlenül szétdobálva, itt-ott szemét a padlón, szétfolyt kóla az asztal lapján. Az ablakok csupaszon bámulnak, a napsugarak zavartalan behatolását csak némi kosz akadályozza. Az összképet nem javítják a humorosnak szánt falfirkák sem.

Éppen matematikaóra zajlik. A MáS osztály normál matematika csoportjának 13 tanulója készül a matematika érettségire (ketten betegek, ketten a napközíben). A tanár szerepét Marosvári Péter alakítja, igen élethűen.

Amikor „a függöny felgördül", Szabó Rita már éppen elmagyarázta a többieknek az egyik házi feladat megoldását – igaz nem kevés fáradságába került, amíg megengedték neki a többiek.

A tanár most új feladatokat tűz ki az Összefoglaló Feladatgyűjteményből. Arcán bizakodó várakozás tükröződik, amikor a csoport felé fordul. A tanulók láthatóan nem sokat törődnek tanáruk igyekezetével. Böjtös Ibolya (immár kb. a tizedik perce) fesztelenül beszélget valami igen fontos női dologról Kovács Erikával, Vargha Dávid félhangosan – szünet nélkül – mondja monológját saját balsorsáról, mely számára mindig olyan tételt juttat, amelyet éppen nem tanult meg. Szikra Csaba a szokásos módon teljesen ellazulva valami teljesen mással foglalkozik, időnként hangos megjegyzéseket tesz saját belső mozijának aktuális témájával kapcsolatban. Senki sem érti. Hámori Gergely is szövegel. Éppen valami humorosat mond szex ügyben Szikra Csabának, aki erre mintha kissé feléledne. Néhányan – Csombók Viktória, Kocsor Eszter, Drozdik Bea, Szaller Mónika, Geszti Judit, Barka Zsuzsa, Szabó Rita – kétségbeesetten igyekeznek koncentrálni a soron lévő példára (lehet, hogy ez lesz az egyik érettségi feladat ...?). Pápay Dézi semleges megfigyelőnek tűnik a felületes szemlélő számára.

Tanár, látván a tanulói kísérletek kudarcát, a táblához lép, magyarázni és írni kezd. Az eddig is zajongó hölgyek és urak beszéde erre felerősödik. Tanár próbál csendet kérni, de ma ez valahogy nem sikerül. Ettől persze ingerült lesz. Mit kellene most tennie? Újból megpróbálni a csoport meggyőzését, dolgozzanak, hiszen értük történik itt minden. Azért válogatta össze így az ismétlő feladatokat és az elméleti anyagot, hogy minél felkészültebbek, sikeresebbek legyenek tanítványai az érettségin, hogy nyugodtan kezdjék meg a matematikára kiszabott 180 perces munkát, ne kelljen félelemtől vacogniuk. De hiszen ezt már néhányszor megtette, s akkor úgy látszott megértették, elfogadták (ennek őrült is).

A tanár arcáról eltűnt a derű és a bizakodás. Arra gondol, vár még egy kicsit, talán a csoport nagyobbik része kivívja magának a „tanuláshoz való jogot", ez hatásosabb lesz, mintha ő kezdene el erőteljesebb fellépéssel „rendet teremteni". Persze tudja, hogy ez kívülről nézve olyan, mintha őt nem nagyon zavarná ez az egész, lehet, hogy néhány tanuló most arra gondol, a tanár nem is lenne képes hatékonyan közbeavatkozni?

Aztán mégis elfogy a türelme, s félhangosan megjegyzi (félig a tábla felé fordulva, két egyenlőtlenség felírása közben): „Nagyon unom már ezt!"

Erre már Szikra Csaba is felriad és nem késik a válasza: „Én is, csak én nem kapok érte fizetést."

Csoport felnevet, majd megdermed, úgy látszik valami átsuhant a gondolatok közt, s ez fékezte a rekeszizmok összehúzódását. Barka Zsuzsa hangja hallatszik a hirtelen lett csendben: „Ez azért erős volt, Csaba!" Majd újra Szikra Csaba. „Elnézést!". Tanár is motyog valamit: „Minden munkának van selejtje", de a gondolatai egészen másfelé száguldoznak.

Hogyan? Mit is mondott Szikra Csaba? Azért kapná a fizetését, hogy ilyenek is megtörténhessenek vele? Aztán újra Szikra Csaba hangját hallja: „A pedagógus öntudat ..."
A többit a tanár nem érti pontosan, de valami olyasmiről van szó, hogy ezt persze akár fizetés nélkül is, ha már pedagógus az illető .... Mindez régi rossz emlékeket idéz fel a tanárban (hiába, 24 év a pályán, mások is mondtak ilyesmit, a pedagógus fontosságáról is, persze közben egészen mást gondoltak és cselekedtek ...), de nem reagál, mert tudja: sokkal fontosabb a helyzet normalizálása, mint egy olyan vita kibontakozása, amelybe felkészületlenül keveredne bele (hiszen dolgozni jött az órára, nem pedig a tanári pedagógusi hivatásról és fizetésről polemizálni).
Az óra hátralevő része csendben, ámde rossz hangulatban zajlik. Úgy tűnik, tanulónak és tanárnak most megváltást jelent a fülsértően felvisító csengőhang.
A függöny legördül, a szomorújáték itt véget ér. Senki sem tapsol.

****

Mára aktív szereplőből elemző kritikus lettem, aki megpróbálja érzelmektől mentesen analizálni a fenti rövid történetet. A következőkre jutottam.
Szakmai szempontból nekem fontos, hogy jó szaktanári munkát végezzek, felkészülten menjek az órákra. Elvárom magamtól, hogy a magyarázataim világosak, logikusak legyenek, ismerjem fel a jó tanulói ötleteket, javítsam a hibás gondolatmeneteket (a sajátot is!), vegyem észre a leszakadókat, segítsek az arra rászorulóknak. Elvárás, hogy tervszerűen vezessem a tanulókat a matematika tanulásában, rendszeres számonkéréssel segítsem őket munkájuk eredményességének felmérésében, fokozásában, ezért időben ki kell javítanom írásbeli munkáikat, egyszóval, hogy legyek partnerük, munkatársuk tanulmányaik során.
A szaktanári tevékenység fő színtere a tanóra, ahol a tanár – a dolog természetéből fakadóan – elsősorban „csak" szaktanárként jelenik meg (tehát nem elsősorban pedagógusként és főleg nem Marosvári Péter magánemberként). Ebből adódóan a tanulók sokszor összekeverik a szaktanári tevékenységet a pedagógusival, sőt Marosvári Péternek mint magánszemélynek is olyan emberi jellemvonásokat tulajdonítanak (legyenek azok akár pozitívak, akár negatívak), amelyekkel nem rendelkezik, csupán a szaktanári-pedagógusi munkája alapján ruházzák fel őt ezekkel.
Mi lehet ezen tanulói elképzelések alapján a matematikatanár életének legfőbb célja, értelme? Természetesen az, hogy az órákon mindenáron megvalósítsa elképzeléseit a matematika tananyag tanításával kapcsolatban. Ettől persze szánalmasnak gondolják a tanári pályát, hiszen egy ilyen szenvedéllyel „megáldott" személy nem lehet normális (rosszabb esetben: „Aki tudja, csinálja, aki nem tudja, tanítja").
Ezt az érzésüket fokozza a pedagógus elnevezés, amitől még rosszabb lesz a kép. A pedagógus olyan valaki, aki végképp nem törődik saját érdekeivel, szinte csak a körülötte lévő diákokra figyel, minden rezzenésükre reagál, örömmel (sőt saját javaslatára) áldozza fel magát és teljes szabadidejét a tanulókért. Természetesen mindezt ellenszolgáltatás nélkül (persze néha kijut a „Köszönöm.", s akkor látni kell hogyan ömlik el a boldogság a

pedagógus arcán ...). Ha a pedagógust megsérted, nem torolja meg, hiszen azzal fejlődésedet esetleg visszavetné, s ezt a világ minden kincséért sem kockáztatná. Egyszóval teljesen abnormálisnak tűnik kívülről, ráadásul pipogya, élhetetlen alaknak is, aki csak az iskola falai közt tud érvényesülni (nyilván a magánélete sem különbözik az iskolaitól).

Ebből a tanulói logikából persze az is következik, hogy elsősorban a szaktanári tevékenységért jár a fizetés, a „pedagógusság" csak amolyan önként vállalt küldetés, amiért nyilvánvalóan nem jár külön juttatás (hiszen láthatóan „ még elvezetet is okoz nekik" ...).
Szikra Csaba idézett következtetése: „ ..., csak én nem kapok ezért fizetést!" tehát nyilvánvalóan hibás. Ha ugyanis az adott szituációban engem szaktanárnak tekintett, akkor tudnia kellett volna, hogy a szaktanár nem „ezért" kap fizetést, ha pedig pedagógusnak minősített, akkor a fenti logika szerint (ami igen nagy valószínűséggel megegyezik Szikra Csaba logikájával) nem is járhatna nekem „ezért" fizetés. (Azt az esetet nem is szeretném végiggondolni, hogy netán Marosvári Péternek szólt a megjegyzés, hiszen nyilvánvaló, hogy tanórán nem reagálhatok ilyen minőségemben, ezért ez igazán sportszerűtlen lett volna ....)
A szikracsabai logika szerint a tanulók alacsony szintű munkamorálja, fegyelmezetlensége, szemtelensége nekem, mint pedagógusnak nyilván nem jelenthet gondot, csupán egy-egy megoldandó pedagógiai szituációt (lássuk, meg tudod-e oldani a mi kis feladványunkat?).

Nos, a fentiekből – pedagógusként – azt a következtetést vontam le, hogy a MáS osztálynak szüksége van még a tanulásra. Nem tudják megkülönböztetni munkatársuk (én) személyének szaktanári és pedagógusi vonásait. Úgy hiszem, ez későbbi életüket hátrányosan befolyásolja. Nem tenne jót társadalmunk számára, ha olyan érettségizett embereket adnánk az Életnek, akik zavaros fogalmaikat tudják csak környezetüknek átörökíteni szülőként, netán pedagógusként, vagy miniszterként.
Ezért – úgy gondolván, hogy eleg jól el tudom határolni saját személyiségemben a szaktanári és a pedagógus vonásokat – segítek a MáS osztálynak. A tanév végéig (1999. aug. 31-ig) csupán szaktanáruk leszek, nem pedagógusuk. Azt hiszem e rövid tanfolyam is elegendő lesz a sikeres fogalomalkotásokhoz, pedagógusként ezt szívből kívánom kedves osztályomnak.

****

Első lecke: a pedagógus vonásoktól megfosztott szaktanár munkájában lelkiismeretes és pontos, fontos számára munkájának minél magasabb szintű elvégzése. Igényli, hogy azok, akiket tanít, elismerjék: megdolgozik a fizetéséért.
Mivel piaci szempontok alapján dönt, nem vállal el olyan munkát, amit a fizetéséért nem köteles elvégezni.
A kötelezően előírt alkalmak kivételével tanórán kívül nem foglalkozik tanítványaival, viszont a tanórákon minden igyekezetével azon van, hogy elégedettek legyenek a tanulók, minden segítséget megkapjanak, amire szükségük van. Ha ezt nem igénylik, az nem nagyon izgatja a szaktanárt, hiszen ő mindent megtett, ami tőle elvárható. A fizetéséért ő megdolgozott, az igénybe nem vett szolgáltatás miatt pedig nyilván nem lehet reklamálni.

****

Bízom abban, hogy osztályom (és mindenki, aki olvasta ezt a cikket) megértett.
Felszabadult pedagógusi energiáimat pedig megpróbálom az azt igénylők számára hasznosítani.

Poli, 1999. március 14.

MATEMATIKA HÁZIVERSENY

III. és IV. évfolyam 5. forduló

1. Egy háromszög oldalai 4 cm, 5 cm és 6 cm hosszúságúak. Igazoljuk, hogy a háromszögben a legkisebb szög kétszerese egyenlő a legnagyobb szöggel!

2. Helyezzünk el 9 pontot és 9 egyenest a síkon úgy, hogy mindegyik egyenesen 3 pont legyen, és minden pontra 3 egyenes illeszkedjék!

3. Oldd meg az alábbi egyenletrendszert!

$$\frac{xy}{x+y}=\frac{2}{3} \quad \wedge \quad \frac{yz}{y+z}=\frac{6}{5} \quad \wedge \quad \frac{zx}{z+x}=\frac{3}{4}$$

Beadási határidő: 1999. április 9.

I. és II. évfolyam 5.forduló

1. Három prímszám szorzata ötszöröse összegüknek. Melyek ezek a prímek?

2. Helyezzünk el 8 pontot és 7 egyenest a síkon úgy, hogy mindegyik egyenesen 3 pont legyen!

3. Oldd meg az alábbi egyenletet!

$$\left(x^3-1\right)^4+\left(x^5-1\right)^6=0$$

Beadási határidő: 1999. április 9.

Jó munkát kívánunk!

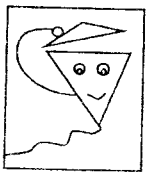

Mikor Szekszárdra készültem...

Készültem? Naná! Alig vártam a március 14-ét, hogy leutazzak a szekszárdi Kereskedelmi Szakközépiskola által szervezett tavaszi YE-Vásárra.
Persze - mint mindig - néhányan most is az utolsó pillanatra hagyták a felkészülést (objektív és szubjektív körülmények miatt), sőt még annál is későbbre. Pechükre (és pechünkre) „lecsúsztak" a vásárról.
Két cég képviselte a Polit: A Happy Zone Rt. és a Quickly Fingers Rt. Szörnyen korán kellett kelnünk, mert 9-re vártak bennünket Szekszárdon: A pályaudvaron csinos diáklány, csinos kisbusz és csinos sofőr; a suliban csinos tanárnénik és diákok. Az időjárás „kicsit" hűvös volt, a fogadtatás viszont egyáltalán nem. Mosolygós diákok és tanárok ünnepeltek a „Keris-nap"-ot a suliban. Ez a nap hasonlít egy kicsit a Poli-szülinaphoz és a Tolerancianaphoz: rengeteg programra lehet a diákoknak jelentkezni (Kölyök-klub, Tanár-diák vetélkedő, beszélgetés különböző témákról, csomagolási verseny stb.), ebből egy (és számunkra természetesen a legfontosabb) volt a YE-Vásár.
A tíz standnál áruló diákok kis híján megfagytak, de azért vidáman és kedvesen kínálgatták a termékeiket. Potenciális vásárló persze sok volt, de tényleges nem annyira. Én persze - mint mindig - most sem tudtam néhány terméknek ellenállni. Egy kiscsibe, egy sál, egy kispárna, egy „tojás-nyuszi" bekerült a táskámba; egy „kis" pénz pedig kikerült a pénztárcámból. De hát (vagy DeHÁt? - ez itt a reklám helye) ez az én sorsom! Ne érts félre, nem panaszképpen mondom! Én mindig jól érzem magam lelkes fiatalok társaságában. A diákok lelkesedése pedig abban is mérhető, hogy milyen termékeket állítottak elő és azt hogyan kínálják.
A vásáron persze verseny is volt, és a zsűri (Darázs Dóra, Geszti Judit és Pertl Gábor) díjakat is osztott, a polis cégeknek többet is:

- A Quickly Fingers Rt. lett A VÁSÁR LEGJOBB CÉGE, valamint ők készítették a HARMADIK LEGJOBB TERMÉKET;
- A Happy Zone Rt. a HARMADIK LEGJOBB MARKETINGTEVÉKENYSÉGÉRT és a HARMADIK LEGJOBB KERESKEDÉSÉRT járó díjakat hozhatta haza.

Most ezúton is gratulálok a díjakhoz, csak így tovább!

A következő vásár az Országos YE-Vásár lesz a Petőfi Csarnokban május 1-jén.
Még van idő készülni, de ne feltétlenül április 30-án kapjatok észbe!

Sok sikert!

Daróczi Judit

Forma bontás

Ma megint hozza
a formát és bontja a normát
a tárnák központja
az informatika

Formalinba forrna az agyam, ha
Levéltelen vélem magam
Találni hirtelen
Ahogy Önöknek megoldást
A kérdésre

Tétlenül vélem, hogy
Télen könnyen fagy a rendszer?
Tudom, a windows hideg és rideg
A felhasználó tábor
S most már rettegünk
az informatikától
mert nálunk
kiszámíthatatlan tudomány,
-tudom én.

Rendszertelenség...

Lépek a kliensbe,
mint a szerencsét hozó napba.
Lapba rakom a gondolatom,
de nem ment el a mentésem
a gépre
tépem a számat, de nem kérhetem
számon a rendgazdámat,
mer valóban igaza vagyon.

Vajon Gazdagok vagyunk, hiszen
sok a pénz betűs probléma,
de nem téma más, mint
a hálózat...
Pókok nélkül is működik?:
Nem, ez a modernebb faj,
emez már 95pont nullás egeret
takar,
ám negatív a vére és a képe
is.

Errare humana est...

Ígérem

Merre megy a lépes méz, ha éppen
nem lép egyszerre, a katonák a rétest
szeretik vajon?

Gondolom nehéz a boldogságtól el
vetemülni a veteményes kertben
szülni

Tyúkot lépni a holdon,
próbaképpen írom, a gondom
azonban más...

MáS?

Már más a gond, hiszen itt
ami nyomaszt, az, hogy mulaszt a
sok

Lehetőség az ehetőség mellett
üresbe kapcsol a diák, nincs
miért

Tenni a bármit, teszi a fejét
elég nagy gond neki.
az.

Megragadja a lehetőség a polgárt,
ki a szorításból nem szorul ki,
csak a tevésben
nem tevődik össze valami,
hiába a tevék tudnak
a legtöbbet
tenni
(érdekükbe)

vajon miért nincs polgármesterünk?
itt vége.

soha és többet

(éremig?)

Léttelen népelem

Állati sikeres pályázat

Az előző ban kihirdettem egy pályázatot, amely arról szólt (volna), hogy hány éves az iskolánk. Az eredményhirdetés előtt megköszönném a zsűri másik két tagjának, Gémesi Balázsnak és Tamás Orsinak az erre a feladatra szánt időt, energiát, és a faknak a papírt, amit áldoztak erre a dologra.

Egy pályázó küldte be művét, amely hosszú vita után megnyerte az első díjat. Majd megbeszélem a győztessel, hogy melyik jutalomban kíván részesülni, a gyermekemmel eltöltendő estében vagy Kati néni finomságaiban. Mindenképpen érdemes elolvasni a tanulságos írását, amely persze csak részben a Politechnikumról szól, annál inkább az életkortól független örömökről, nehézségekről, amelyek akkor fordulnak elő, ha az ember odafigyel valakire, valamire.

Versenyen kívül még érkezett egy másik pályamű is. Az „Orvosi váró" című lapban közölte velünk Robert Goldston floridai állatorvos, hogy „megdőlt az a régi előítélet, miszerint egy kutyaév hét emberi életévnek felel meg. Általánosságban elmondható, hogy a kedvencünk két és féléves kora után következő évei nagyjából négy ember életévnek felelnek meg. Tizenkét évesen idősnek nevezhetjük a cicákat és a kistestű kutyákat, ők körülbelül egyidősek a hetveneves emberekkel. Tizenegyedik életévüktől hajlott korúak a közepes termetű kutyák, míg a nagytestű ebek már a nyolcadik évüktől öregszenek." Mellékelte a következő táblázatot, amelynek a helye talán inkább a PoliEszterben lenne, de kivételesen itt van:

KUTYA / MACSKA	EMBERI ÉLETÉV
3 hónap	5 év
6 hónap	10 év
1 éves	15 év
2 éves	24 év

Üdvözlettel:

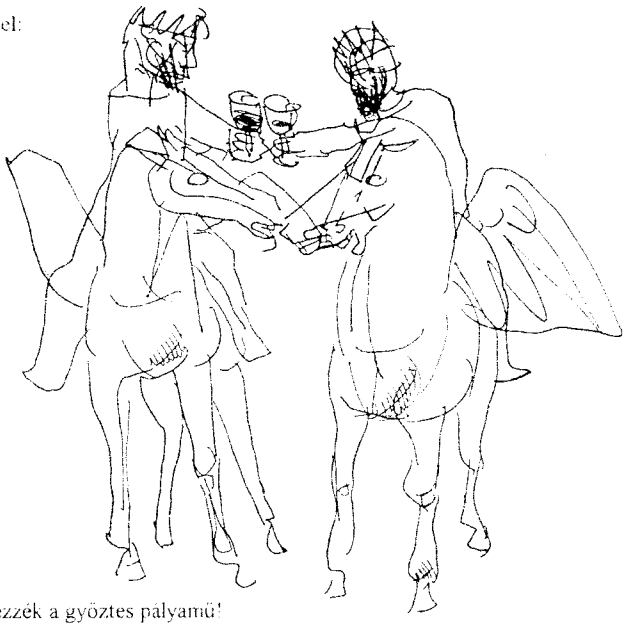

John

És most következzék a győztes pályamű!

Irományа "Valójában hány éves a Politechnikum (és egy macska)" című pályázatra

A Politechnikum egy szenilis kisbaba. A macskánk is szenilis, de ő az évek során előnyére változik. Például egyszer odacsempészett a lábtörlőre egy feketerigó tetemet (lehet, fekete humornak szánta), tetemes költségeket okozva ezzel, hisz rigó és lábtörlő eggyé vált, a csodálatos manifesztum általam eddig csak rosszabb horrorfilmekben látott hatásvadász képsoraira emlékeztetve. Szegény cirmos! Porcicának használva őt próbáltam fejébe verni, hogy rigót ne. Annyi mindent tehet egy macska, orrunk előtt szarik, ránk küldi bolhait, fülsüketítő dorombolásokkal traktál, hát a rigókat hagyja békén legalább. Nem hagyta. Aztán újra föltöröltem vele az előszobát, meg újra, de ő csak gyűjti a csöröket, ahogy az apacsok a skalpot.
Tehát macskánk szenilis ugyan (látom a szemén, mikor boldogan hozza áldozatát, hogy valami futkos a kis kétgrammos agyában, hogy a rigókról mintha múltkor lett volna szó), de egyre kevésbé válogatós, egyre több emberre dörgöli az utazásai során magára szedett port, és lassan eléri a kilincset.
Minap megkérdeztem tőle, nem zavarja-e, hogy már kicsit unjuk. Persze mit nyávoghatott volna erre, mint azt, hogy hamarosan csatlakozunk Európához, meg hogy integrálódni kell, és hogy a globalizálódás megállíthatatlan folyamat, neki is élni kell valamiből, de persze elveiből nem enged, úgyhogy bár több joga lesz, mint eddig volt, elzárva Európától, azért engedi, hogy majd simogassuk, naponta háromszor, mert de lesz az EU-szabvány.
Aztán azt kérdeztem tőle, hogy öregszik-e, azért nyávog-e úgy, mint a többi macska, és nem úgy, ahogy régen, dacból, fordított hangsúllyal. Erre meg elkezdett dorombolni, lássuk, hogy azért megmaradt valami a régi énjéből, majd védekezésül felnyávogta azt, hogy kis buksi fejében az évek során új gondolatok jönnek, régiek mennek, hogy amíg azt hitte, lehetnek olyan gyerekei, amilyenek másnak nem, addig volt benne csapatszellem, és hogy rájött, egy macska nem csinál nyarat. Azért is fogdossa a rigókat, ez valami freudi bibi lehet nála.
Utolsó kérdésem az volt hozzá, meddig húzza még, merthogy állatbaráti szeretetem a vele való portörlésen kívül nem enged meg semmiféle bántalmazást, de a lábtörlőre fordítható keretünk, illetve a folytonos felmosás utána, és a vendégeknek járó magyarázkodás a rigó a lábtörlőn népszokásról, amely elűzi a rossz szellemeket, szóval ezek mind végesek. Meddig él egy macska? - szegeztem neki bárdolatlan kérdésem. Az hagyján, hogy meddig él - nyávogta - , de azt kilencszer!
Ha egy macskának kilenc élete van, akkor kutyát kell venni. Ahogy tettük is. Azóta a hatodiknál tart (életben) kb. Kis szerencsével nemsoká' csak a kutya marad, aki viszont szarik a világra, neki csak az a fontos, hogy jól érezzük magunkat vele, és hogy magát jól érezze. Ha egy kutya év hét emberi év, (bár szerintem az EU-konform mást mond), még tíz évig biztosítva van a lábtörlőnk nyugalma, és az én meg nem értett szellemem biztos degradálódása.

Kelt az Úr, én meg elmentem aludni
1999. március 4. estve

Sir Mai Márton (21)

KUTakodó

PILATUS A CREDÓBA

Idáig micsoda héroszok és heroniák kedvéért ugrottunk be együtt a múltnak a kútjába. Emelt fővel léptettek ők a történelem színpadán, mely számukra gyakran a vesztőhely deszkáit jelentette. De büszkévé és csodálatra méltóvá tette őket az öntudat, mely abból eredt, hogy ők tudták, lépéseiket mi vezérli. Ők döntöttek. Eldöntötték, hogy az ügynek, a hazának, az igazságnak, a hitnek, ki melyiknek, a harcosai lesznek. A reszkető hatalom rémülten követte figyelmével a vérpad megadó reccsenéseit lépéseik nyomán. Fogoly és őrzője, hóhér és áldozata szerepet cseréltek. Ki retteg valójában s kitől? Ki a szabad? S ki van gúzsba kötve? Ki a szösz emlékszik a vádló, a strázsa, a stupid bíró nevére is akár! De Jeanne-t, a Szüzet, Szókratészt és a többieket őrzi az emlékezet, a történelem, a nagy rendező igazságosan különbözteti meg a főszereplőt a statisztától.

De mi van azzal, aki nem szabad akaratából, egy döntés méltóságával kerül a história porondján a rivaldafénybe, hanem véletlenül pottyan oda azon egyszerű okból, hogy elfelejtették megkérdezni tőle, ahogy mindannyiunktól, hogy hova is akar születni? Jelenlegi főhősünk remek lett volna tisztes családapának, kedélyes férjnek, szelíd erélyel elkormányzott volna egy családot, rokonszenves szomszéd lehetett volna, társaságban, kicsit unalmas, de nem bosszantó partner. De nem, ő pechjére nem egy família, hanem egy ország élére csöppent, koronás bölcső ringatta. Rossz időben, rossz helyre érkezett. Ősei gazdag országon tehetséggel uralkodtak, vagy ha azt már nem is, akkor tehetséggel pazaroltak, amíg volt mit. Freud Zsiga bácsi óta tudjuk, hogy pompás, domináns felmenők árnyékában élni azonos nemű leszármazottaknak nyomasztó dolog. Tizenhatodiknak lenni a sorban amúgy sem hálás szerep. Szegény Lajosunk, a tizenhatodik, valószínű hajlama szerint nem ezt a sorsot kérte volna magának. Nemszeretem nyilvánosság, nemszeretem országos felelősség még tán enyhíthető lett volna egy kedves, gyengéd, megértő és nem követelődző feleséggel az oldalán, de ez nem adatott meg neki. A kényes osztrák fruska nem érezte jól magát az idegenben, máshol kereste a vigasztalást. Milyen megalázó lehetett az is, hogy az áhított gyerekáldás, az uralkodói kötelezettség, a trónörökös nemzése is a nyegle, kellemetlenül tudálékos osztrák sógor arcpirítóan bizalmas jó tanácsai után teljesülhetett csak.

El tudjuk képzelni némi kajánsággal a pillanatot, mikor a francia királynak el kell tűrnie egy bizalmaskodó beszélgetésben, hogy rábeszéljék egy kínos műtétre, miután ezek szerint a kelleténél nagyobb nyilvánosságot kapott férji alkalmatlansága. Nem férfiúi és államférfiúi öntudatot növelő tényezők ezek. Kiürülő pénztárca, anyagi gondok, képességeket meghaladó feladatok nyomasztó terhe a biztos hátteret nyújtó családi idill hiánya - meglehetősen modern emberi problémák. Nem biztos, hogy XVI. Lajos, a franciák királya alkalmas lett volna a tépelődő modern személyiség küzdelmeinek megvívására. Sőt. Biztos, hogy nem. De igazságtalanság lenne elvárni tőle. Kicsusszant alóla a történelem. Eszközei, tanult módszerei már nem estek egybe lehetőségeivel. A francia forradalom viharos szele őt is elsodorta. Sok minta nem állhatott előtte, hogy is illik ilyenkor viselkedni. Próbálgathatta a „polgártárs" megszólítást, kokárdákat tűztek mellére. Olykor jó arcot vágott az egészhez, olykor megpróbált megszokni minden elől, aláírt ezt-azt, néha a tömegbe lövet és főleg várja a külső segítséget, a felmentést. Történelmi törvényszerűségek hajtják előre az eseményeket, ugye. De olykor a véletlen közbeszól. Ki a csuda gondolta volna, hogy az ember már a saját arcmását sem veretheti nyugodtan a pénzérme oldalára, most mindenféle pormesterek leleplezik, noha a legszívesebben az ismeretlenség homályába burkolózva szeretne elszelelni, amilyen messzire csak lehet! Igaz legalább ennyire kisszerűen nevetséges az is, ahogy a szökés kezdődött. A királyi család őrzésével megbízott tiszt azért rendelte visz-

sza a szigorú felügyeletet, mert francia férfihoz méltóan gálánsan járt el, mikor azt hitte, hogy a nyalka fiatalember, aki a szép királyné körül sündörög férjfelszarvazás céljából tevékenykedik, s nem a királyi család külföldre menekítését szervezi. A gall pedig, ha forradalmár, ha nem, egy szerelmi légyottot támogat, különösen, ha királyi férjen lehet jót röhögni közben. Nyoma sincs véres tragédiák emelkedett pátoszának, pedig éppúgy véres tragédia veszi kezdetét. A király pere.

A forradalom menetében fordulatot jelentett ez a per. Nem XVI. Lajosról szólt. Annál fontosabb kérdésekről, magáról a forradalom sorsáról.

Lajos elítélése és kivégeztetése elválaszthatatlanul összefügg a háborúval, a nemzetet fenyegető veszéllyel. A pártoknak a király pénzével kapcsolatos magatartását az határozta meg, hogy milyen véleményük volt a királyság intézményéről, az 1792. aug. 10-i népfelkelésről, mely szétszúzta a monarchiát, a nép szerepéről az események menetében, hogy hogy gondolkodtak a háborúról, 89 vívmányainak megőrzéséről volt szó. A nép gondolatában feltámadt az arisztokratikus összeesküvés hiedelme, a király ennek jelképe volt. A közvélemény szemében kétszeresen is bűnös volt. Az udvar valóban készült a támadókkal való szövetkezésre, a háborút bizakodva szemlélte. Az augusztus 10-i felkelés az ellenséget akarta megelőzni. A Tuileriáknál azonban a király közéjük lövetett. A nép a király perében meg akarta bosszulni a halottait és megbüntetni az összeesküvőket. Megcáfolhatatlan bizonyítékok hiányoztak, helyettük a kollektív közvélemény súlya szabta meg az egyének állásfoglalását. Az uralkodó védelmezői és ellenfelei között mindenféle vita lehetetlen volt. Az utóbbiak nem ítélkezni, hanem bosszulni akartak. Az előbbiek szerint alkotmányos szempontból felelőtlen volt a király. Az 1791-es alkotmány szerint a király csak három esetben tehető felelőssé:

5. cikkely - „Ha a király egy hónappal a Törvényhozó Gyűlés egybehívása után nem tette le az esküt... úgy tekintendő, mint aki lemondott a trónról."
6. cikkely - „Ha a király egy hadsereg élére áll, és azt a nemzet ellen vezeti, vagy nem helyezkedik szembe... egy az ő nevében végrehajtott, ilyen értelmű vállalkozással, úgy tekintendő, mint aki lemondott a trónról."
7. cikkely - „Ha a király elhagyja a királyság területét... úgy tekintendő, mint aki lemondott a trónról."
8. cikkely - „A király az önszántából történő vagy a törvényből folyó lemondása után elkövetett tetteiért ugyanúgy vád alá helyezhető és elítélhető, mint azok."

Mármost XVI. Lajos de facto trónfosztott volt, s így a trónfosztás előtt elkövetett tetteiért nem volt büntethető. Magatartása a tetejében egyik esetbe sem illett bele. Igaz, hogy szólni próbált, de az Alkotmányozó Gyűlés visszahelyezte utána a trónra, ezzel amnesztiában részesítette.

A király ellenfelei vitatták ezt a szűken értelmezett sérthetetlenségi koncepciót. Ha hű lett volna a nemzethez - mondják. Ha minden rendeletét az alkotmányos rendnek megfelelően egy miniszter ellenjegyezte volna. De ez nem történt meg.
S ha a király a sérthetetlenség oltalmában megpróbálná büntetlenül szétzúzni az alkotmányt, akkor ő ennek az alkotmánynak, melyet „ily galádul megsértett, többé semmit

sem jelent, „semmi e nép számára, melyet ily gyáván eláruit." - hangzott el a Törvényhozó Gyülés vitájában 1792. júl. 3-án.

Mégsem ez állt igazán szemben a királyt védők koncepciójával, hanem a szuverenitás népi felfogása. A felkelés a szuverén nép végső eszköze, az ember elidegenithetetlen joga a Nyilatkozat szerint. Ez volt a közgondolkodás egyik legjellemzőbb olvasmányokkal is alátámasztott vonása. Ez átitatta magatartásukat is. A nép, e felfogás szerint, minden szuverén hatalmat megtestesit: törvényt hoztak, igazságot szolgáltat, betölthetí a végrehajtói hatalom funkcióit. Ha a felkelés állapotába kerül, egyedül ő parancsol. A fegyverek letételekor szuverenitásának gyakorlását ráruházza megbizottaira. A Törvényhozó Gyülés meghajolt ez előtt és „alávetette magát a népszuverenitásnak". Augusztus 10-én felfüggesztette a végrehajtói hatalom fejét és összehivta a Nemzeti Konventet, „hogy biztositsa a nép szuverenitását s a szabadság és az egyenlőség uralmát".
Korlátlan hatalmat jelentett ez, beleértve azt is, hogy ítélkezzék a király felett.

A következő kérdés az volt, van-e szükség formaszerű perre az ítélethozatalhoz vagy nem? Robespierre érve a jakobinusok élén a következő volt: „A zsarnok perce a felkelés, elitélése hatalmának bukása; büntetése az, amit a nép szabadsága megkövetel." Ez politikai érvelés, láthatóan nem tart igényt formai perre.
A konvent mégis szabályos pert követelt. Propagandaszándékból vagy a követelményre tekintettel? Kérdés. Ezzel azonban magára vette az önkényesség vádját, hiszen túltette magát a büntetőeljárás rendes szabályain. A király védelmezői rendre szemére is vették. Ügyanis egyidejűleg ülésezett mint vádhatóság és mint bíróság. Kihallgatott, betekintett terhelő ügyiratokba, meghallgatta a perbeszédet, de mellőzte tanúk beidézését, nem kért irásszakértői véleményt stb. A per vontatott volt, a királypártiak reményei éledeznek, megható történetek keringtek a királyi család szenvedéseiről.
A per Robespierre szerint „ürügy a zavargásra... Úgy kellett volna ítélkezni felette, mint a népfelkelés által elitélt zsarnok felett. Most pert rendeznek számára, mintha csak állampolgár lenne, akinek kétséges a bűne... Az emberi jogok elve alapján kellett volna ítélkezni fölötte, most viszont olyan formák szerint ítélik el, amelyeknek nincs közük sem a természetjoghoz, sem a régi törvényekhez, hanem e kettő kétértelmű, torz keverékét alkotják. Nem a köztársaság szelleme, hanem a monarchia előítéletei szerint törnek pálcát felette."
Folyt tehát a vita arról, hogy el lehet-e ítélni, s ki ítélheti el. Ez volt annak az előterjesztésnek a kérdése, amelynek alapul kellett szolgálnia a király elitéléséhez, s melyet Jean Mailhe terjesztett 1792. nov. 7-én a Konvent elé. A jelentés összefoglalta, hogy
1. A király felett lehet ítélkezni.
2. A Nemzeti Konvent fog felette ítélkezni.
3. Három választott biztos feladata lesz a XVI. Lajosnak tulajdonitott bűncselekményekkel kapcsolatos iratok, bizonyítékok gyűjtése.
4. Ők összeállítják a bűnlajstromot és ezt a királynak is megküldik.
5. Vigyázni kell az eredeti iratokra.
6. A Konvent jelöli ki a király beidézésének időpontját.
7. Lajos személyesen vagy tanácsadóival védelmezheti magát szóban vagy irásban.
8. A Nemzeti Konvent névszerinti szavazással itél.
Egybehangzó taps fogadta a javaslatot.

A per során a drámai feszültség tetőfokára hágott, mikor felfedezték annak a vasszekrénynek az iratanyagát, melyet XVI. Lajos egy Gamain nevű lakatos segitségével építtetett a Tuilerák egyik lakosztályába. A vádirat jelentős anyaggal bővült a 625 irattal. Ezek egy része egyházi irat volt, a királyi háztartás ügyei, a dauphin neveltetése volt, majd külföldi kapcsolatokkal levelezés, a szokás részletei. Perdöntő bizonyítékokra azonban a király árulásáról akkor még nem derült fény. A király helyzete mégis súlyosbodott. 1792. dec. 11-én idézték a királyt a Konvent elé.

Az ülés kezdetén felolvasták a bűnlajstromot. Marat joggal bírálta, hogy túlságosan hosszú. „Felszólítom önöket, hogy a lehető legkisebbre szorítsák a vádpontok számát, mert azok, amelyekre nincsenek kézzelfogható bizonyítékok, gyengíteni fogják azokat, amelyeknek bizonyítékai perdöntőek."

Az ülés elnöke, bizonyos Barére értett hozzá, hogy a kellő pillanatban megadja a Konventnek azt az impozáns jelleget, mely illett a körülményekhez. A gyűlésteremben ünnepélyes csend honolt, amikor a király megjelent a korlátnál. „Egy ember lépett a korláthoz, aki semmiben sem különbözött másoktól. Jómódú polgárnak látszott, amolyan járadékosnak, egyszerű külsejű, kissé rövidlátó családatyának. A börtön már megsápasztotta arcát, és látszott rajta, hogy érzi a halált." Némelyek nem tudták leküzdeni szánakozásukat. Hébert állítólag könnyezett. XVI. Lajos tartotta magát, amit talán személyiségének apatikus jellege magyaráz. Ügyesen, hidegvérrel felelgetett a kérdésekre.

Nem vitatta el a bíróság jogát, hogy ítélkezzen felette. Eltökélte, hogy védekezni fog, s ehhez az alkotmány fedezéke mögé bújt. Az alkotmány elfogadásával cselekményei egy részét meg nem történtté tette. Amikor az emigránsokhoz fűződő kapcsolatait kérték számon, egyszerűen tagadott, nem volt hajlandó elismerni a saját kezével aláírt okmányok valódiságát. A Konvent és a karzat piszszenés nélkül hallgatta konok tagadását.

Miközben zavaros és kevésbé zavaros viták zajlottak a Konventben például arról, hogy miért nem érintkezhetnek Lajos gyermekei apjukkal, nagy számban érkeztek petíciók, memorandumok a gyűlés asztalára. A levelek egy része halált követelt, mások a száműzetés mellett voltak, ismét mások elnézést tanácsoltak. A Konvent nem volt könnyű helyzetben, kívül fokozódott a pártok nyomása, megélénkült a harc, a dolgok a háború felé haladtak, a vita fellángolt. Egy girondista képviselő javaslatára végül is elfogadta a Konvent, hogy a következő három kérdésben szavazzon a Konvent: „Első kérdés: Bűnös-e Lajos?" Második kérdés: Bármi legyen is a döntés, jóvá kell-e hagyatni a néppel? Harmadik kérdés: Milyen büntetést érdemel Lajos?

Első alkalommal 1793. jan. 15-én szavaztak név szerint. Így hangzott a kérdés: „Capet Lajos, a franciák volt királya, bűnös-e a szabadság elleni összeesküvésben és az állam biztonsága elleni merényletben: Igen vagy nem."

Lehetőség volt írásban is megindokolni a szavazatot. A Konvent úgy döntött, hogy megfeddi azokat, akik indoklás nélkül tartózkodnak a szavazástól. A király büntetlensége értelmében egyetlen képviselő sem foglalt állást. Huszonheten megkerülték az egyenes választ. Többnyire azzal indokolták, hogy egy képviselőnek nem áll módjában bírói döntést hozni. Pl. Conte küldött: „Igennel szavazok mint törvényhozó; mint bírónak nincs mit mondanom." Noel küldött: „Tisztelettel megjegyzem, hogy fiam... gránátos volt, a fronton esett el, harcban azzal az ellenséggel, amelyet a vád értelmében Lajos bújtott fel ellenünk. Lajos a fő okozója fiam halálának, s ez olyan kényes helyzet számomra, hogy nem szavazhatok."

A jegyzőkönyv szerint 749 Konvent-képviselő közül 31 távol volt, 691 igennel szavazott, 27 tartózkodott.

Még ezen a napon történt a második név szerinti szavazás: „A Lajos felett meghozandó ítéletet jóvá kell-e hagyni a községi gyűlésekben tömörült néppel? Igen vagy nem. A girondisák megoszlottak, a normandiai megyék a nép megkérdezésének hívei voltak, a hegypártiak egységesebbek voltak.

Saint Just például így szavazott: „Ha a nép nem ruházott volna fel a zsarnok elítélésének jogával, felruházott volna a természet. Nem!" 749 képviselőből 28 távol volt, 12 illetéktelennek nyilvánította magát, 287-en a nép megkérdezése mellett foglaltak állást, 424-en ellene. A Gironde súlyos vereséget szenvedett, erre nem számított.

1793. jan. 16-17-én permanens ülés volt. „Milyen büntetést érdemel Lajos, a franciák volt királya?"

Eközben Párizsban rémhírek terjengtek, tüntetések robbantak ki. Izgatott légkörben zajlott a szavazás. Összekaptak azon, hogy kétharmados vagy egyszerű szótöbbség kellene a döntésben. Danton, a jakobinusok egyik vezére éppen ekkor érkezett meg

Belgiumból és erélyesen foglalt állást a kérdésben: „Hivatkozom mind az alapelvekre, mind arra, hogy a gyűlés két döntést már egyszerű szótöbbséggel hozott meg." Ezt fogadták el.

Este 8 óra volt. Az egyik titkár megkezdte a képviselők név szerinti szólítását. A szavazás egyvégtében folyt ezen a hosszú januári éjszakán, majd 17-én egész nap.

Nézzünk néhányat az ismertebbek közül! Robespierre: „Halál!" Danton: Halál!" Camille: Halál!" Desmaulins: Halál!" Marat: Halál 24 órán belül." A gyűlés szavazóinak száma 745. Elhunyt 1képviselő, beteg 6, indokolatlanul távol maradt 2, megbízatással távol 11, kivonta magát 4. Az abszolút többséghez 361 szavazat kellett. Ebből 2 szavazott fegyházra, 286 elzárásra vagy száműzetésre. 46 elhalasztandó feltételes halálra szavazott. Így szavazott az egész Hegy, a Síkság egy része, több girondista is. Danton kijelentette: „Királyra csak egyféleképpen lehet lesújtani: a fejére." Az elnök a Nemzeti Konvent nevében bejelenti, hogy az ítélet - halál.

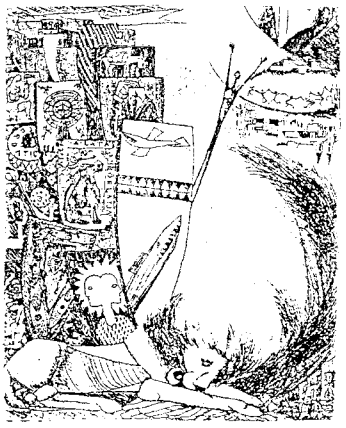

Felolvasták XVI. Lajos levelét, melyet a nemzethez címzett a szervezet képviselő ellen.

„Becsületemnek tartozom, családomnak tartozom azzal, hogy ne írjak alá egy ítéletet, amely olyan bűnt tulajdonít nekem, melyet semmiképpen sem vethetek a magam szerére; következésképpen kijelentem, hogy magához a nemzethez fellebbezek képviselőink ítélete ellen,..."

Capet Lajos s.k

Tétovázás tört ki abban a kérdésben, hogy mikor kerüljön sor a kivégzésre. Többen meg akarták szavazni a halasztás lehetőségét. Robespierre „Menjünk hát haza, polgártársak: holnap folytatjuk dicső munkánkat a királyok rémületére és a szabadság javára. Ünnepélyesen felszólítom önöket, hogy holnap, amint összeülünk, nyomban határozzuk el, egyetlen ülésen véglegesen döntünk Lajos sorsáról, és még holnap meghozzuk a dekrétumot." (Nagyon sok hang: Igen, igen!) Éjfélkor a képviselők elhagyták a termet. Másnap történt a negyedik név szerinti szavazás: „Elhalasztható-e Capet Lajos ítéletének végrehajtása; Igen vagy nem." A halasztásra 310 szavazat is elengendő lett volna.

A királynak a Temple-ban felolvassák a Nemzeti Konvent döntéseit. A XVI. Lajos egy papírdarabaot vett elő tárcájából.

„Három napi haladékot kérek a Nemzeti Konventtől, hogy felkészülhessek az Isten színe előtt való megjelenésre. Kérem, hogy évégett szabadon beszélhessek azzal a személlyel, akit meg fogok jelölni, és hogy ez a személy mentnek tudhassa magát mindennemű szorongástól és félelemtől az irántam teljesítendő kegyeleti aktusból kifolyólag. Kérem e Konventet, hogy szabaditson meg a folyamatos felügyelettől. Kérem, hogy ezen idő alatt találkozhassam családommal, amikor kívánom, és tanúk nélkül. Nagyon szeretném, hogy a Nemzeti Konvent azonnal foglalkozzék családom sorsával, hogy szabadon és megfelelő körülmények között visszavonulhasson oda, ahová akarja.

A Nemzet jóindulatába ajánlom mindazokat a személyeket, akik szerettek engem...

A Temple tornyában 1793. január (üres hely) Lajos"

A Konvent engedélyezte az ítélet végrehajtásának három napos halasztását. Ezzel egy időben egy Páris nevű testőr egy kávéházban meggyilkolta a Konvent egy képviselőjét, aki a halasztás nélküli halálbüntetésre szavazott. A jakobinusok az éjszaka hátralévő részében folyamatosan őrjáratoztak, hogy a nyugalmat fenntartsák, minden zendülést megakadályozzanak. A nemzetőrséget is mozgósították. Aki nem jelentkezett a sorába, magát könnyen gyanússá tette. Így számos, a király halálát ellenző párizsi kénytelen volt őrt állni a kivégzés helyszínéig, a

Révolution térig vezető úton. Komoly rendzavarás nem történt. Párizs csöndben készült a díszelőadásra. Ezen a premieren ez a jelentéktelen, mindig statiszta szerepet játszó férfiú váratlanul főszereplővé vált. Mindig magánember szeretett volna lenni. Most olyan nemes méltósággal mutatta egy magánember erényeit, hogy először életében felnőtt egy államférfi büszke magaslatába. Utolsó óráiban végre megkapta a lehetőséget e jutalomjátékra, mely során paradox módon a halálos ítélet végrehajtásakor válhatott halhatatlanná.

Este 9 órakor, miután beszélt gyóntatójával, a családját kérette. Nagy sírás, zokogás kezdődött, majd fél tizenegyig aránylag nyugodtan beszélgettek. A család és Lajos külön vacsorázott. Majd misét hallgatott, áldozott. Két órakor tér nyugovóra, inasát kérette, hogy ötkor ébressze. Igen jól aludt. Reggel felöltözött és megfésülködött. Egy jegygyűrűt nézegetett, amelybe házasságának kelte s feleségének nevének kezdőbetűi voltak vésve. Az idő hátralevő részét gyóntatójával töltötte. Nyolc óra tájban ollót kért. Végül ezt nem kapta meg.

Mikor indulni kellett, mindössze 3 percet kért, hogy összeszedhesse magát. Majd az említett kis gyűrűt inasának nyújtotta: „Ezt adja oda feleségemnek, és mondja meg neki, hogy nagy fájdalommal válok meg tőle." Küldött még egy kis csomagot a családtagok hajfürtjeivel. Fiára ezüst órát, pecsétnyomót hagyott, melyekre Franciaország címerét vésték. Kérte, hogy inasát hagyják a család mellett.

Meglehetős hidegvérrel indult el, nem volt megkötözve. Többször kérte a kalapját, míg végre odaadták neki. A lépcső közelében egy ember a fülébe akart súgni, de a csendőrtiszt nem engedte. „Ne féljen! mondta neki Lajos. Kocsin mentek a vesztőhelyre. Útközben a haldoklók imáit és Dávid zsoltárait olvasta. Mindenütt néma csend uralkodott.

Mikor megérkeztek, több izben a hadnagy gondjaiba ajánlotta gyótatóját. Az emelvényen maga vette le a kabátját, egyszerű fehér mellényben maradt. Nem akarta, hogy levágják a haját, vagy hogy megkötözzék. Erre azonban gyóntatója néhány szóval rábírta. Az arca vörös volt. Nehány percig nézte a körülötte levő tárgyakat. Kérdezte, hogy a dobverés nem marad-e abba. Előre akart lépni, hogy beszéljen. Több hang kiáltotta a négy hóhérnak, hogy teljesítsék kötelességüket. Ennek ellenére érthetően mondta e szavakat. „Artatlanul halok meg, megbocsátok ellenségeimnek, és azt kívánom, hogy vérem hasznára legyen a franciáknak és csillapítsa Isten haragját." Tíz óra tíz perckor fejét elválasztották testétől és felmutatták a népnek, miközben „Éljen a Köztársaság" kiáltások hangzottak.

Párizs viszonylag nyugodt maradt. A nők sírtak, dehát ők a könnyekkel sosem fukarkodtak. Egy asszony a Szajnába vetette magát, egy parókakészítő elvágta a torkát, egy könyvkereskedő megőrült. Néhányan gyászba öltöztek. Győzelmi hangulat és szorongás határozta meg az ország légkörét. A király halálát szinte azonnal követte családtagjai kivégzése és - ami elkerülhetetlen volt - az általános háború. A figyelem elterelődött.

Szász Kata

P.S. Milyenek ezek a franciák! Kétszáz évvel később egy játékos kedvű francia rendező színielőadást tervezett egy hatalmas sportcsarnokban. Az első felvonás témája Mária Antoinette pere volt. A szünetre hívó csengő éppen akkor akasztotta meg e cselekményt, mielőtt a darabbéli bíróság a peranyag meghallgatása után meghozta volna döntését a királynő feletti ítéletéről. A közönség szavazhatott a szünetben azokkal a zsetonokkal, melyek minden jegy mellé jártak a nézőnek. Egy mérleg egyik vagy másik serpenyőjébe kellett bedobni őket. A második felvonás aszerint folytatódott, hogy e közönség halált akart-e rég volt királynőjére vagy sem. Három előadásból háromszor véreskezűnek bizonyult a felvilágosult XX. századi utókor. Háromszor halált kívántak újra a gyűlölt osztrák nő fejére. A modern világ tapasztalatainak birtokában is akkor tudta 1993-ban a jakobinusok ükükunokája fejét elégedetten álomra hajtani, ha vesztőhelyre küldte előbb egy régi kor már kétszáz évvel ezelőtt is divatjamúlt, ártalmatlan képviselőjét. Hova kerültem? Rossz helyre, rossz időben? Véletlenül? Mint Pilátus a Credóba?

A magyar háziverseny februári fordulójának megfejtései és megfejtői

1. A farsang vízkereszttől hamvazószerdáig tart. Az elnevezés bajor-osztrák eredetű.

2. Carneválnak hívják Csokonai Vitéz Mihály: Dorottya avagy a dámák diadalma című vígeposzának egyik főszereplőjét.

3. Petőfi Sándor: A helység kalapácsa című vígeposzának egyik szereplője kapta Szemérmetes Erzsók nevet.

4. Kisfaludy Károly: Mohács című művének verselése disztichon, mely hexameter és pentameter sorokból áll.
   Csizmár Panna - sajnos aktuális tartalmú - disztichonja:
   Árvíztől mocsaras ártér, harsogva özönlik
   Tengeri mértékű nagy vízáradatunk.

5. Dürrenmatt írt Play Strindberg címmel darabot Strindberg: Haláltánc című műve nyomán.

6. A passió szó az irodalomban Krisztus szenvedéseinek és halálának dramatizált feldolgozását jelenti; pl.: Csíksomlyói passió
   A zenében ugyanezt a témát zenekarra, kórusra és szólóhangokra komponálták a zeneszerzők: pl.: Bach: Máté passió.

7. Szerb Antal: A varázsló eltöri pálcáját című esszéje Shakespeare: A vihar című darabját érinti; Prospero töri össze benne varázspálcáját, mikor véget ér kényszerű száműzetése.

8. Ember Tamás - Thomas Mann
   Gyökér János - Jean Racine
   Kövér Oroszlán - Lev Tolsztoj
   Lándzsarázogató Vilmos - William Shakespeare
   Tömb Sándor - Alekszandr Blok

9. Alonso Alegria: Kötélen a Niagara felett című darabja a Budapesti Nagycirkuszban látható, és az előadás izgalom forrása, ugyanis a szereplők megtanultak kötélen egyensúlyozni biztonsági háló nélkül.

10. Erkel Ferenc Bánk bán című operájában a Bordalt Petur bán énekli, és Vörösmarty Mihály írta a dalszöveget.

11. A képen Dürer: Az apokalipszis lovasai című metszete volt látható.

12. A képzőművészeti alkotás a bibliai János jelenéseinek egyik illusztrációja a reneszánsz korból. A négy lovas a Halál, a Háború, az Éhinség és Pestis szimbólumai.

Két jó megfejtés érkezett:
Csizmár Pannától - Szmar10,
Rózsavölgyi Erzsikétől - HamiS.
Ők kaptak jelest márciusban.

Gratulálunk nekik!

A magyar háziverseny márciusi fordulója

(Leadási határidő: a tavaszi szünet utáni első péntek /április 9./)

1. Mi a mottó? Határozd meg a jelentését egy mondatban! (1 pont)

2. Milyen irodalmi alkotások mottói olvashatók alább? Ki az idézett mű szerzője, ki melyik művében használja fel mottóként? (9 pont)
   a/ *Senki sem különálló sziget; minden ember a kontinens egy része, a szárazföld egy darabja; ha egy göröngyöt mos el a tenger, Európa lesz kevesebb, éppúgy, mintha egy hegyfokot mosna el... minden halállal én leszek kevesebb, mert egy vagyok az emberiséggel: ezért hát sose kérdezd, kiért szól a harang: érted szól.*
   b/ *Az igazságot, a kíméletlen igazságot!*
   c/ *Akkor hozzá menvén Péter, monda: Uram, megbocsássak-é az én atyámfiának, valamennyiszer ellenem vétkezik? Megbocsássak-é hétszer is? Monda néki Jézus: Nem mondom néked, hogy hétszer csak, hanem hetvenhétszer is.*

3. Mit jelent az *Eb ura fakó* szólás? Mi a *fakó* szó jelentése ebben a szólásban? (2 pont)

4. Kit és mikor fosztottak meg az előző szólás alkalmazásával a trónjától? Melyik magyar költő utal versében erre a történelmi eseményre a szólás felidézésével? (4 pont)

5. Irodalmi művek alcímei olvashatók a következő sorokban. Milyen művekhez tartoznak (szerző, műcím)? (6 pont)
   a/ *Egy különc ember története*
   b/ *optimizmus*
   c/ *Egy elmeosztály élete*

6. Minek a múzsája volt Kalliopé az ókori görög mitológiában? (1 pont)

7. Yasmina Reza: Művészet című darabját két budapesti színház is játssza manapság. Melyik ez a két színház, és mit ábrázol a darab konfliktusát kiválóan festmény? (3 pont)

8. Idén 30. alkalommal rendezték meg a magyar játékfilmszemlét. Ki volt a szemle rendezői díjának nyertese, mi a címe a filmjének, illetve kit ítéltek a legjobb férfi filmszínésznek? (3 pont)

9. Egy híres magyar filozófusról szól a Biciklizö majom című kötet. Ki az illető? Miért ezt a furcsa címet kapta a könyv? (2 pont)

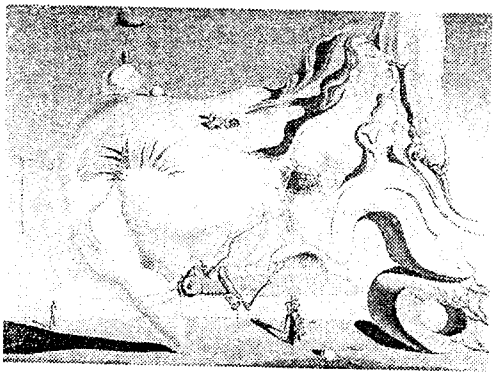

10. Ki a kép készítője vajon? Milyen stílusú az alkotás? (2 pont)

Jó munkát kívánok!

Győri Eszter versei

Ha...

Ha szádra szállna mézízű álmom özöne,
Szódra szólna százszínű számom köszönet.
Megfeküdnél vágyaimban, lámpa fényét pihened.
Meghullanál karjaimban, ha összehunyod szemedet.

Ha rám gondolnál éjszakákon,
Titkot lopnál árva számra,
Felreppenve röpte szárnyon,
Méhe reád zöngve szállna.

Ha akarod, hát miért nem teszed,
Kezemre a két kezedet.
Megfogadnám egy halálra
El nem lop más éjszakára.

És ha egyszer megöregszel,
Velem együtt sírba fekszel.
Onnan hajtunk szép virágot,
Hisz kerestük a boldogságot.

Tóvilág

Megcsókolnám szemed fényét
ha világítana
Elindulnék a messzeségbe
Ha holdat tartana.

Kitárt karod két évébe
Hullnék
Halk mesékkel örökké
csak múlnék

Ahogy itt ülsz
Némán vagy az enyém
Halk nesz illan át
tested melegén.

Míg markodban a kő
Melyet el is dobhatsz
Lelked mélyén
Kis kavicsokba botlasz.

Talán látod szívem
Benne a vér bolyongását
Tóvilágban vadkacsákon
Úszó mámor csobogását.

Érzet

A szívem egy telt bíborvirág
Tintával nyitja szirmát
Öledbe hajtom a fejem Lecsukom
csókjaim szemét

És érzem,
Hogy leszakítsz
Egy betű jön
Álompapírra lép
És kezeden az ágazat
Testedhez simuló falevél.

Avar alatt szorítsz magadhoz
Sárguló árva fény
Ölel a csönd, a kéj
Susogva mondja - Ne félj!

A csönd a tintát elpacázza
fehér papíron csillagkép
tested tiszta koronája
Ezer felé futó kék.

Csoportosan kis falevelek
Járnak imádni téged
Letérdelnek templomomban
Imádkozni érted.

Peregnek, mint a percek
Utcán sárgulnak el
Apró, finom, kis tercek
Soha nem múlnak el.

MÁSIK SZÍNHÁZ

MOLNÁR FERENC

AZ IBOLYA

VÍGJÁTÉK EGY FELVONÁSBAN

Igazgató - HANN PÉTER m.v.
Zeneszerző - HUSZÁR ANDRÁS
Roboz kisasszony, Thúz kisasszony - ÁDOR NOÉMI
Márkus kisasszony, Széll kisasszony - BÁNFALVI ZSÓFI
Rakolnoki kisasszony - BARKA ZSUZSA
Ilonka - SEBŐ RÓZSA
Szolga - DUSZA KRISZTIÁN

Díszlet - Jakab Eszter, Jakab Judit, Jakab Nóra
Asszisztens - JAKAB JUDIT

Rendezés - MAJER TIBOR

BEMUTATÓ: 1999. MÁRCIUS 4-ÉN, 19 ÓRAKOR
ELŐADÁSOK: ÁPRILIS 9-ÉN, 16 ÓRAKOR - A SZÍNHÁZTEREMBEN
ÁPRILIS 12-ÉN, 20 ÓRAKOR - AZ EGRI TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLÁN

Kedvenc versem

Minap, mikor Jakab Judit felkért, hogy válasszam ki a kedvenc versemet a Pannon nak, kicsit bajban voltam, vajon melyik korszakom versét válasszam?
El is gondolkoztam; van nekem egy kedvenc versem? En tulajdonképpen oly sok mindent szerető, kedvelő ember vagyok. Különböző műfajokon belul is (zene, film, szinhaz, étel, ital, illat stb.) több dolgot szeretek.
Esti mélázgatásom során eszembe jutott Shakespeare (egyik gyermekversének előadásával nyertem jelmezversenyt általános iskolás koromban boszorkánynak öltozve, állitólag nagyon élethű voltam). Majd elővillant Ady, József Attila, Arany János, Villon. Őket középiskolás éveim alatt olvastam és hallgattam szivesen.
Aztán egyszer csak megjelentek előttem azok a hangulatos nomád tábori estek, amikor a tűz körul ulve hallgattuk a verseket, a dalokat és figyeltük a produkciókat. Ezek voltak az ún. irodalmi tábortuzek. Az esti felkészülések folyamán többször is átvillant rajtam – talán a tűz hangulata miatt is –, hogy talán elmondhatnam a hallgatóságnak Tóth Árpád egyik versét, de ez a gondolat csak átfutott rajtam és nem „tárgyiasult".

Igy most „irodalmi tábortűz" hiján a Pannon hasabjain osztom meg veletek ezt a számomra friss, üde, vidám, kedves és melegen szomorkas verset.

Tóth Árpád: Láng

Eldobtam egy gyufát s legott
Hetyke lobogásba fogott.
Lábhegyre állt a kis nyulánk,
Hegyes sipkáju sárga láng,
Vígat nyujtózott, furcsa törpe,
Izgett-mozgott, előre, körbe,
Lengett, táncolt, a zöldbe mart,
Nyilván pompás tűzvészt akart,
Piros csodát, izző leget,
Égő erdőt, kigyúlt eget;
De gőggel álltak fenn a fák,
És mosolygott minden virág,
Nem rezzent senki fel a vészre,
A száraz fű se vette észre,
S a lázas törpe láng lehült,
Elfáradt és a földre ült,
Lobbant még egy-kettőt szegény,
És meghalt a moha szőnyegén.

Nem látta senki más, csak én.

Tábortűz, éjszakai őrség, bukóüst, cselló, portya, fürdősátor, krimi, napokig tartó eső, dögmeleg, rengeteg vidámság és egy csipetnyi

R O M A N T I K A

Rengeteg élmény 1 helyen, 1 időben!

NOMÁD TÁBOR

K i s t o l m á c s

1999. július 16-27.

Az előleg befizetésével (5.000 Forint)
(a teljes összeg kb. 8-9000 Ft. lesz)

május 15-ig

jelentkezhetsz Csoncsinál!

Ajánló oldal

DÜHÖNGŐ IFJÚSÁG - II. rész

(Az I. rész a február 22-i számban olvasható)

Tehát van egy társaság, akivel mindent lehet. Ők is lassan huszonhárom évesek, mint én voltam, amikor kacérkodtam a darabbal, ők is magukénak érzik ezeket a figurákat, külön-külön és együtt, mindegyiket. Ők nagyszerű emberek, okosak, érzékenyek, kitartóak, ügyesek. Szándékosan nem használtam a jó színészek kifejezést, mert nem azok, ahogy én sem vagyok rendező. Általában nem, de itt és most, ebben a darabban ez a feladat, csak így fog létrejönni, és nem általában, hanem tényleg.

Egy éve kerestek meg, hogy csináljuk meg, mondtam, jó. Nézzük, komoly-e a dolog: eltelt néhány hónap - kiderült, hogy komoly. Elmondtam, hogyan képzelem, hogyan lehet, mit gondolok, mi a lényeg, és ha ők is, akkor gyerünk. Ők is így gondolták, tehát gyerünk. Szeptember 6-án volt az első próba, azóta minden vasárnap. Százhúsz oldal, három felvonás, öt kép, tizenhat jelenet, két és fél óra, két szünet, negyven háromórás próba, egy perc előadás kb egy óra közös munka + szövegtanulás, díszlettervek, bútorok és kellékek, hangeffektek, világítás, zenetanár, reklám, plakátok, pénzszerzés, jegyek és *június 4-én, pénteken este hétkor előadás.*

Szokatlan vállalkozás - *szokatlan kérés:* Nézzétek meg! Gyertek el, hozzátok el barátaitokat, barátnőiteket, szüleiteket, házastársaitokat, gyerekeiteket.

Szokatlan vállalkozás - *szokatlan körülmények:* Színháztermünk nem ilyen hosszú előadásra lett kitalálva. Arról, hogy mindenki lásson, hogy kapjon levegőt, hogy ne kelljen zsibbadt lábbal feszkelődnie, hogy tudjon figyelni, hatvan, helyre szóló jegy gondoskodik. (Természetesen, ha több jegyigény van, több előadást tartunk, ahányszor megtelik a nézőtér, 5-én, 6-án stb.)

Szokatlan vállalkozás - *szokatlan költségek:* A Másik Színház eddig szinte költségek nélkül mutatta be előadásait. Most ez nem megy. Bár igyekszünk mindent innen-onnan beszerezni, barátokat, pártolókat, szülőket, kollégákat beszervezni, egy ilyen előadásnak így is több tízezer forintnyi költsége van (díszlet-alapanyagok, telefonok, szállítási költségek, munkadíjak), amit valahonnan elő kell teremteni. Külső szponzoroknak nyílván nem csábító egy nem meghirdetett előadás támogatása, a Politechnikumtól nem lenne tisztességes elvárni, hogy közvetlenül, anyagilag is támogasson (a helyiséggel, annak rezsijével, helyi munkaerővel már így is támogat), és egyikünk sincs abban az anyagi helyzetben, hogy ezt magára rántsa.

Szokatlan vállalkozás - *szokatlan megoldás:* Egy út látszik járhatónak, hogy a néző fizet. Természetesen senkit sem fogunk elvágni a lehetőségtől, hogy jelen lehessen az előadáson, ezért a jegyigényléskor befizetendő költség-hozzájárulást 1 Ft és 2000 Ft között képzeltük el. Az 1 Ft-os díj talán senkinek nem okoz problémát, a 2000 Ft meg egy olcsóbb koncertjegy ára, és aki teheti... Ha egy átlag mozijegy 500 Ft-os árával számolunk, akkor két teltházas, fizetős közönség esetén már nem fizetünk rá nagyon. Mi ezért egy egész estés, igazi, tartalmas és színvonalas színházi előadást kínálunk.

A próbák folynak, a vállalkozás szokatlan, és nemcsak azért, amit eddig leírtam, hanem mert más mértékegységgel mérődik a haszon. Másképpen kapjuk vissza, amit befektettünk. Nem tudjuk majd megszámolni, s csak egy érzés marad, amire azt kell, hogy mondjuk a végén, hogy megérte. A hasznon osztozunk: A néző élményt kap, mi is egy másikat, ezek egymásra hatását mindkét fél, s ha ez akkor és ott, az előadáson jelen van, megérte, miénk az élmény. Mindenki visszakapta, amit befizetett, mi a *munkánkat*, a néző a *figyelmet*, s ha jól csináljuk (mindnyájan), nem marad el a *haszon*.

Furcsa számítgatások ezek, ködös dolgok. Azt hiszem, maradok a kaptafánál, és készülök a holnapi próbára.

Majer Tibor

MÁSIK SZÍNHÁZ

JOHN OSBORNE
DÜHÖNGŐ IFJÚSÁG

SZÍNMŰ HÁROM FELVONÁSBAN

Fordította - OTTLIK GÉZA

Jimmy Porter	SEBŐ FERENC
Cliff Lewis	PREISZNER MIKLÓS
Alison Porter	MÁN VÁRHEGYI RÉKA
Helena Charles	LAZÁNYI KRISZTINA

Látvány - GYÖNYÖR ÉVA m.v., Kellék - JAKAB JUDIT m.v.
Asszisztens - SEBŐ RÓZSA

Rendezés - MAJER TIBOR

BEMUTATÓ:
1999. JÚNIUS 4-ÉN, PÉNTEKEN, 19 ÓRAKOR,
A POLITECHNIKUM SZÍNHÁZTERMÉBEN
Jegyek a színház tagjainál igényelhetőek

Alapítva: 1996.

poliÉSZter

A POLIGRÁF természettes melléklete • III. évf. III. szám - 1999. március

A meteorológiai világnap alkalmából

Barta Géza:

Soha sincs jó idő... (Leg-ország)

Ami jó a kukoricának, az rossz a búzának, mondják a gazdák legyintve, arra ha rossz időt jósol a meteorológia. Soha sincs jó idő, hisz, ami az egyik embernek vagy termesztett növénynek jó, az a másiknak nem! Persze azt hisszük, hogy régebben nem volt olyan szélsőséges az időjárás, igazi telek voltak, normálisan esett az eső és kevesebb árvíz volt. Manapság mintha megbolondult volna minden! Valóban így van ez? Az biztos hogy, az emberi tevékenység hatással van az időjárási viszonyok alakulására, és sokszor az az érzésünk, hogy régebben minden rendben volt. Kalandozzunk hát Magyarországon és nézzük meg, hogy az elmúlt évtizedekben vagy a múlt században milyen időjárási szélsőségeket kellett elviselniük az itt élő embereknek! Összehasonlítás végett kitekintünk egy kicsit a világ más tájaira is. Ki fog derülni, hogy régebben sem volt sokkal jobb az idő, sőt a legtöbb időjárási rekordot mind a mai napig nem sikerült megdönteni! Ez persze nem azt jelenti, hogy fel vagyunk mentve mindenféle légkört károsító „szenvedélyünk" alól, de azt igen, hogy van mit még kutatni a légkörfizikusoknak, meteorológusoknak, hisz nagyon nehéz meghatározni, mi a „természetes" és mi az ember hatására kialakult káros folyamat...

A HŐMÉRSÉKLET

A nyári kánikulát 30 °C felett már nehezen viseljük, de 1950. június 5-én Pécsett már tényleg elviselhetetlen volt. Ekkor mérték ugyanis Magyarországon a legmagasabb hőmérsékletet: 41,3 °C-t! Fontos megjegyezni, hogy a méréseket árnyékban, szélcsendben, 2 m magasan végzik, tehát a pécsi adat tényleg ijesztő, hisz napon akár 50 °C is lehetett! Ez már könnyen okozhat hőgutát! A legtöbb meleget mégsem Pécs kapja egy évben. Az 1951 és 1990 között végzett mérések átlaga szerint Magyarország „legmelegebb" települése: Szeged! Az évi átlaghőmérséklet itt 11 °C. A legnagyobb hőmérsékleti szélsőséget a Bajaiaknak kellett elviselni egy éven belül. A legmelegebb és a leghidegebb mért hőmérséklet közötti különbség 73, 8 °C volt!

A világ legmagasabb hőmérsékletét egyébként Líbiában mérték (57,9 °C), míg az évi középhőmérséklet egy eritreai városban a legmagasabb: 34,4 °C. (*Eritrea: Etiópia melletti ország a Vörös-tenger partján.*) A legnagyobb szélsőségeket a szibériaiaknak kell elviselniük: Ojmjakonban 112,8 °C-os hőingást mértek az orosz meteorológusok.

A CSAPADÉK

Magyarországon az átlagos évi csapadék 500-600 mm - ehhez érdemes viszonyítani. A legtöbb csapadék 1937-ben Kőszeg városára hullott egy év alatt, a már-már trópusias 1510 mm igen ritka Magyarországon. A negatív rekordot Egerben mérték, itt a félsivatagokra-sivatagokra jellemző mennyiségű csapadékot 1965-ben regisztrálták: 235 mm. Ezek azonban csak időjárási furcsaságok. Az igazán csapadékos és száraz helyeket a több éven keresztül regisztrált adatok átlaga alapján lehet megjelölni. Az 1951 és 1990 között mért adatok átlagai alapján Magyarország legcsapadékosabb helye a Kékes-tető (862 mm). A legszárazabb térszín az Alföldön található Békésszentandrás környékén, 458 mm-rel. Ugyanebben az intervallumban (1951-90) a legtöbbször Galya-tetőn esett az eső és a hó: évi átlagban 109 napot, míg legkevesebbet a Békés megyei Kétpón (74 nap).

A legtöbb eső 1 hónap alatt Dobogó-kőre hullott 1958. júniusában (444 mm), egy nap alatt pedig a Komárom-Esztergom megyei Dad községre: 1953. június 9-én 260 mm eső zúdult a falura!

Meteorológiai világnap - március 23.

Érdemes átböngészni a nagyvilág rekordadatait – összehasonlítás végett:

- legmagasabb csapadék 1 év alatt (1981): Cherrapunji – India: 26461 mm
- legmagasabb évi átlagos csapadék: Hawaii – USA: 11981 mm
- legmagasabb csapadék 1 hónap alatt (1861. június): Cherrapunji – India: 9300 mm
- legmagasabb csapadék 1 nap alatt (1952. márc. 16.): Réunion: 1870 mm

(*Réunion Franciaország tengerentúli megyéje, egy Madagaszkárhoz közeli sziget, az Indiai-óceánban.*)

Az ismert leghosszabb csapadék nélküli időszak a Földön a chilei Atacama-sivatagban volt: 400 évig nem esett az eső!!!

EGYEBEK

A legtöbb napsütést Magyarországon Kecskemét kapta, 1950-ben: 2496 órát sütött a nap ebben az évben. (Világcsúcs: Líbiai sivatag: 4300 óra.) A sok napsütés persze a Dél-Alföldön nem ritka, annál inkább Nyugat-Magyarországon; Sopronban csak 1398 órát sütött a nap 1972-ben, ami egyben a magyarországi minimum.

Furcsa módon Budapest sem maradhat ki a „legek" csapatából. Egy éven belül itt hullott a legtöbb jégeső: 1975-ben a jégesős napok száma 29 volt!

Mivel a Kékes Magyarország legmagasabb csúcsa néhány időjárási elem magyarországi rekordját még tartogatja számunkra. A hótakarós napok száma itt a legtöbb: 1943-44 telén 154 napig borította hó a Kékes lejtőit. Bár messzire ellátni a tetejéről a kilátás nem mindig biztosított, 1970-ben pl. 221! ködös napot számláltak a Kékesen, ami természetesen magyar rekord! Ez azt jelenti, hogy az év 60%-a ködös nap volt! A legtöbb hó egy nap alatt azonban nem a Kékesre hullott, hanem Kőszegre, 1947. február 19-én: 151 cm! (Világcsúcs: Silver Lake, Colorado, USA: 193 cm.)

A jó öreg Balaton 1962-63 telén 110 napig borította jég a fakutyások nem kis örömére. A balatoni jég átlagos maximuma egyébként 24 cm, de az igen zord teleken akár 50 cm vastag is lehet!

Nyáron előfordulhat tornádó is Magyarországon, ami igen erős széllökéseket okozhat. Az 1924. június 13-án Biatorbágy és Vác között pusztító tornádó 313-370 km/h széllökéseket is produkált! Ezzel az adattal csak az a probléma, hogy nem pontos méréseken alapszik, hanem becslés. (Világcsúcs: Mt. Washington, New Hampshire, USA: 416 km/h.)

HÁNYAN ÉPÍTETTÉK A PIRAMISOKAT?

Az ősi egyiptomi piramisok a régészet örök talányai. A legnagyobbat, a gizai piramist Kheopsz fáraó építtette Kr. e. 2500 körül. Eredeti magassága 147 m volt, súlya több mint 7 millió tonna.

Sok elmélet született a piramisokról, különösen az építési technikájukról. Kétezer évvel az építésük után az ókori görög történetíró, Hérodotosz százezer olyan embert említ, aki dolgozott a gúlán. Egy amatőr egyiptológus szerint azonban Hérodotosz ebből a szempontból nem volt hiteles forrás, az építkezéshez mindössze 10 ezer rabszolga munkája kellett. Wier pontos becsléseket adott a munkálatok egyes fázisaihoz szükséges létszámról és az egyes szakaszok időtartamáról.

Az első kérdés az, hogy mekkora potenciális energiát képvisel a piramis (ebben az esetben az adott tömeg adott magasságra juttatásához szükséges energiáról van szó). Az összenergiát elosztjuk a ráfordított napok számával, megkapjuk az egy nap alatt elvégzett munkát. Az egyszerű gépekkel végzett napi munkát egy ember munkavégző képességével összehasonlítva, megállapítható az emeléshez szükséges emberek száma. Az egyik bizonytalan tényező a ráfordított idő. Kheopsz 23 éven keresztül uralkodott, tehát legfeljebb 23 évig tarthatott az építkezés. Ez 8400 napnak felel meg, feltéve, hogy folyamatos volt a munka. Wier becslése szerint a tényleges munkavégzés ennek a fele lehetett, vagyis 4200 munkanap.

A piramis magassága 146,7 m, a gúla alapjának egy oldala 230,4 m, a piramis térfogata pedig 2,6 millió m^3. A mészkő sűrűsége 2,7 tonna köbméterenként, vagyis az építmény össztömege több mint 7 millió tonna. Így az elvégzett munka 2,52 billió joule volt. Egy ember naponta átlagban 240 ezer joule munkát tud elvégezni, ami azt jelenti, hogy 100 százalékos hatékonysággal 1250 emberre lett volna szükség. Wier itt figyelembe vett egy másfélszeres szorzót az emberi izomerő nem megfelelő felhasználása miatt. Számításba kell még venni a piramis szintjére emelést (19 m).

A tényleges munka során valószínűleg csúsztatószánokkal továbbították a kőtömböket, vagyis az emelési munkán kívül le kellett győzni a szánok és a talaj közötti súrlódást. A munkafolyamathoz hozzátartozott a kövek kibányászása, méretre faragása és a helyükre illesztése. Mindezeket figyelembe véve legfeljebb tizennégy emberre volt szükség naponta és köbméterenként.

Ha a gúla térfogatát elosztjuk a felépítésére fordított idővel, kiderül, hogy átlagban 310 köbmétert kellett beépíteni naponta. A különböző magasságokban azonban egyre több munka kellett egy köbméter beépítéséhez, úgyhogy ez a szám csak átlagos érték, habár az egyik építési mód a folyamatosan érkező kövek azonnali beépítése lehetett. A másik két lehetőség az volt, hogy egy magasabb kezdeti értékről (500 m^3/nap) a 2000. naptól meredeken csökkentették a beépített mennyiséget, vagy egy közbülső értékről indulva (460 m^3/nap) közel lineárisan lassították a tempót a 8600. napig. Ehhez természetesen változó munkáslétszámra és változó munkamegosztásra volt szükség. Wier szerint mindent egybevéve 12 800 embernél többre nem lehetett szükség az építéshez, ami az akkori lakosságnak mintegy 1 százaléka volt.

A számítást Wier a legnagyobb piramisra végezte el, a többi gúlához nyilvánvalóan kevesebb ember kellett. Így a gigantikus munkához képest mindig volt elég munkás a piramisok építéséhez. (Scientific American)

Veres Gábor

Teljes napfogyatkozás

Életünk kulisszái, az emberi színjáték díszletei közül a csillagos ég talán az egyik legállandóbb, amelyre már korai elődeink is rácsodálkozhattak. A csillagképek a nyúlfarknyi emberélet alatt semmit sem változnak, állandóságuk, fennsőbbségük sosunkat meghatározó hatalommá alakult hiedelemvilágunkban. Ha ebben a kozmikus öröklétben valami rendkívüli jelenség következik be, az minden addigi rend felborulásának tűnik. Az üstökösök, „láng os csillagok" felbukkanása Isten születését, a napfogyatkozások pedig birodalmak bukását jelezhették. Ezért volt olyan fontos az égi események előrejelzése, ami mondjuk az ókorban még nem volt olyan egyszerű feladat, mint ma a számítógépek világában. Egy évezrede történt, hogy kér udvari csillagászát, Hi-t és Ho-t a kínai császár fejvesztéssel büntette, mert nem jeleztek előre egy napfogyatkozást. (A tavalyi Leonida meteorzápor hibás előrejelzéséért is fejéhez kaphatna valaki... persze az nem olyan menetrend szerinti esemény, mint egy fogyatkozás.)

1999 augusztus 11-én délelőtt 11 és 12 óra között Magyarországról is látható teljes napfogyatkozás lesz. A Földön minden évben van valahol ilyen jelenség, de egy adott földrajzi helyen évszázadonként csak egy két esetben. Egy ember élete kevesebb mint egy évszázad, így rendkívül szerencsés az, aki megélheti ezt a rendkívüli látványosságot. Jómagam már harminc éve készülök erre, akkoriban sokat amatőrcsillagászkodtam, vizsgáltam magam építette távcsövön bolygókat és galaxisokat, de az igazi ESEMÉNYRE várnom kellett három évtizedet. Akkor még nem volt Internet, úgyhogy kénytelenek voltunk fantasztikus űrfelvételek helyett a közvetlen valóság szegényesebb képeivel beérni. A mai amatőrcsillagászok és érdeklődők viszont a világhálón szervezik a megfigyeléseket, a levelezési listákon és honlapokon sokféle megfigyelési helyszín és módszer olvasható. A helyszín azért fontos, mert a teljes árnyék sávja Magyarországnak csak a délnyugati részét érinti, valahol Szombathely-Szeged vonalában halad. Aki ezen kívül, mondjuk Budapesten követi a fogyatkozást, az nem láthat éjszakai sötétséget, legfeljebb valami szürkület félét. Innen nézve tehát csak részleges fogyatkozás lesz. A teljesség sávjában viszont pár percre eltűnik a Nap az égről, elsötétül az ég, feljönnek a csillagok. Ha a Hold látszólagos mérete éppen megegyezik a napkorong méretével, akkor egy további fantasztikus látványra is számíthatunk, megfigyelhetjük a Nap szélén fellángoló kitöréseket, protuberanciákat is. Ehhez viszont már távcső is kell. Szabad szemmel nem is szabad belenéznünk a Napba, még a Hold mögül kilógó korongrész is olyan fényes, hogy károsíthatja a szemünket. Ne használjuk az ilyenkor ajánlott kormozott üveget,vagy exponált filmet sem, mert ez csak kitágítja a pupillánkat, de nem szűri ki az igazán káros UV-sugarakat. Biztosan kaphatóak lesznek olyan szemüvegek, fóliák, amelyekre vékony fémréteget gőzöltek, ezekkel már biztonságosabban végignézhetjük a fogyatkozást. Ha nem sikerül szert tenni erre, akkor szóba jöhet a hegesztőszemüvegek szűrőbetétje is. Régi módszer az is, hogy egy vízzel telt nagyobb edényről tükröződő Nap képet nézünk, pl. úgy, hogy kitesszünk a ház elé egy lavórt és a falon látható lesz a Nap. Ügyesebbek készíthetnek „camera obscurát", vagyis lyukkamerát: egy papírdoboz egyik oldalára apró lyukat (1 mm) kell furni, a másikra pedig egy selyem-, vagy pausz papírt feszíteni és arra ki fog vetülni a Nap képe. Ezt figyelhetjük meg akkor is, amikor erdőben, parkban járva a lombok közti réseken, vagy a padlás cserepei között áttűz a Nap, sok kis korongot rajzolva a földre.

Aki mindenképpen ott akar lenni az események és a „totalitás" helyszínén elmehet valamelyik megfigyelőtáborba, ezekről bőven olvashat a Magyar Csillagászati Egyesület honlapján, levelezési listáin. Mi is szervezünk egy távcsöves megfigyelést, valószínűleg Szegeden. Erre minden érdeklődő jelentkezhet -nálam.

Meteorológiai világnap

március 23.

Éghajlatváltozás

Az emberi élet egyik alapvető feltétele a kedvező éghajlat. Bár a földtani korok klímájáról millió és milliárd éves távlatokban nem teljesek a z információink, nagyon valószínűnek látszik, hogy az élet keletkezése óta az éghajlat lényegében mindig megfelelő volt a bioszféra számára. Lovelock angol kutató és gondolkodó szerint ez csak úgy volt lehetséges, hogy az élő szervezetek nemcsak elszenvedték a környezeti föltételeket, hanem tevékenyen részt is vettek a környezet, az éghajlat állandóvá tételében. Bár ez az úgynevezett Gaia-féle hipotézis tudományos módszerekkel nem bizonyítható megnyugtatóan, mindenesetre úgy tetszik, hogy a legfontosabb üvegházhatású gáz, a szén-dioxid légköri mennyisége a Föld keletkezése óta azzal arányosan csökkent, ahogy a Nap energiakisugárzó hatékonysága növekedett. A csillagok fejlődésének tanulmányozása feltárta a Nap méretű csillagok energiatermelésének változásait. Ismereteink szerint a Nap körülbelül négy milliárd évvel ezelőtt 25 százalékkal kevesebb energiát sugárzott, mint jelenleg. Az élet keletkezése azonban csak a jelenlegihez hasonló éghajlaton mehetett végbe, vagyis a víz nem forrhatott fel, nem fagyhatott meg, hiszen a folyékony víz minden bizonnyal az élet bölcsője volt.

LÉGKÖR ÉS PÁLYAELEMEK

Az éghajlat a viszonylagos állandósága ellenére számos kisebb, de nem elhanyagolható változáson ment át. Ezen formálódásokat a földtani leletek már egy-két milliárd évvel ezelőttről is jeleztek, ám a földtörténet utolsó mintegy 100 millió éve alatt rendszeresen előfordultak. Valószínű, hogy az elmúlt 65 millió évben, vagyis a dinoszauruszok kipusztulása és az emlősök fejlődésének kezdete óta a hőmérséklet egyenletesen csökkent. A becslések szerint 65 millió évvel ezelőtt a Föld légkörének átlagos hőmérséklete körülbelül 20 °C volt, míg napjainkban 15 °C. Az Antarktisz eljegesedése 12 millió évvel ezelőtt ment végbe, míg Grönlandon 2-3 millió évvel ezelőtt alakult ki jégtakaró. A földtörténeti újkor nagy részében a Föld jégmentes volt, kétmillió évvel ezelőtt azonban valami történt. A hőmérséklet periodikusan ingadozni kezdett. Hidegebb időszakok, úgynevezett jégkorszakok (glaciálisok) váltakoztak melegebb, interglaciális periódusokkal. Ennek okait nem teljesen ismerjük. Nagyon valószínű, hogy e változásokat – a szerb matematikus Milankovié képzelésének megfelelően- a Föld Nap körüli pályájának ingadozásai idézik elő. A számítások szerint azonban ezek az ingadozások nem elegendők a néhány fokos átlagos hőmérséklet-változások megmagyarázásához. Így azt kell tételeznünk, hogy a pályaelemek ingadozásai további olyan hatásokat fejtenek ki, amelyek felerősítik az éghajlat módosulásait. Úgy gondoljuk, hogy ezek a hatások valamilyen módon az üvegházhatású gázok légköri mennyiségének csökkenéséhez vezetnek, s ez lehülést eredményez.

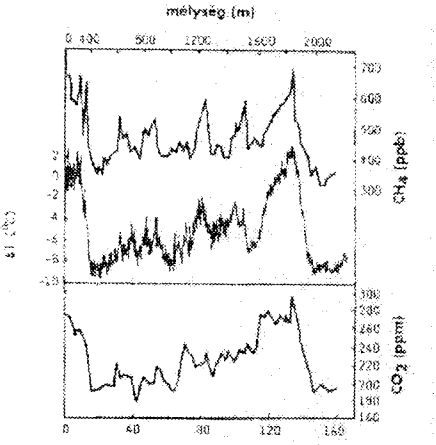

1. ábra. Antarktiszi jégminták elemzése alapján az utóbbi 160 ezer esztendőben így változott a levegő metán (felső görbe) és szén-dioxid (alsó görbe) koncentrációja, valamint az átlaghőmérséklet

Gázok	Szén-dioxid (CO_2)	Metán (CH_4)	Dinitrogén-oxid (N_2O)
Ipari forradalom előtt	280 ppm	0,8 ppm	0,28 ppm
Jelenleg (1998)	353 ppm	1,7 ppm	0,31 ppm
Jelenlegi növekedés	0,5%/év	0,9%/év	0,25%/év

A legfontosabb üvegházhatású gázok koncentrációjának változása az emberi tevékenység következtében (az Intergovernmental Panel of Climate Change adatai alapján. 1 ppm = a milliomodrész)

AZ EMBERI TEVÉKENYSÉG HATÁSA

A 10-20 ezer évvel ezelőtti korszak alapvető változásokat hozott az ember életében. Az utolsó jégkorszak után az éghajlat egyre kedvezőbbé vált, majd, majd tízezer évvel ezelőtt olyan állandó éghajlat alakult ki, amely korábban nem igen fordult elő. A grönlandi jégminták elemzéséből tudjuk, hogy 130 ezer évvel ezelőtti utolsó interglaciálisban a jelenleginél sokkal változatosabb volt az időjárás. Az ember közben rájött arra, hogy a letelepedés, a növénytermesztés és az állattenyésztés sokkal biztosabb megélhetést tesz lehetővé, mint a vadászat és a gyűjtögető életmód. A letelepedéssel együtt járó mezőgazdasági forradalom az emberiség létszámának növekedésével járt. Egyúttal a környezetre gyakorolt emberi hatások egyre erőteljesebbek lettek. Ezek azonban olyan helyi, illetve regionális hatások voltak (például az erdőirtások), amelyek Földünk éghajlatát illetően nem jártak veszélyes következményekkel.

A döntő fordulatot a gőzgép kétszáz évvel ezelőtti feltalálása és a fosszilis tüzelőanyagok felhasználásának megindulása hozta. Bekövetkezett az ipari forradalom, és az emberiség létszáma egyre jobban növekedett. Ezt

hogy a jövő változásait kiszámítsuk. Ehhez azonban előre kell jeleznünk az üvegházhatású gázok várható kibocsátását, ami nem könnyű feladat. A 2. ábra az átlagos hőmérséklet várható változását mutatja különböző kibocsátások esetén. Látható, hogy a legkedvezőbb esetben is 2100-ban 2 °C-kal magasabb hőmérséklet esedékes, mint az 1765-ös érték. Az ilyen mérvű világméretű felmelegedés a mezőgazdasági termelésre, a növény- és állatvilág területi eloszlására nagy hatást gyakorolna, nem beszélve a sarki jégtakaró részleges elolvadásáról. Érthető tehát, hogy ezt a nem kívánt felmelegedést –amennyire csak lehet- mérsékelnünk kell. Az ellenlépéseket még akkor is meg kell tennünk, ha nem vagyunk biztosak benne, hogy az elmúlt száz év változásait valóban emberi tevékenység okozta. Félő ugyanis, hogy már késő lesz mire minden bizonyossá válik. Mint említettük, jelenleg interglaciális időszakban élünk. Ebből az következik, hogy tízezer éves távlatokban elvileg lehűlés várható. Nem tudjuk azonban, hogy mi történik akkor, ha a Földet - kis időléptékben - tovább melegítjük. Az sem elképzelhetetlen, hogy az emberi tevékenység nem folytonos, hanem hirtelen, nagy változásokat fog előidézni.

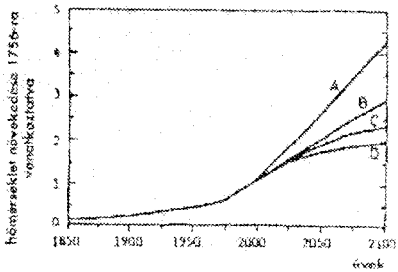

2. ábra. A hőmérséklet várható emelkedése modellszámítások alapján az üvegházhatású gázok mennyiségének várható alakulásával

A: a következő évtizedekben nem lesz lényeges változás

B: a fosszilis tüzelőanyagokat jelentős mértékben a földgáz helyettesíti és javul az energiahatékonyság. Megszűnnek az erdőirtások és a Montreali Jegyzőkönyvet minden ország elfogadja és előírásait érvényre juttatják

C: a jövő század második felében az energiaforrás egyre inkább az atomenergia. Megszűnik a tréonok felhasználása és a mezőgazdálkodásból eredő légszennyezés is érezhetően csökken

D: a megújítható, illetve az atomenergiára való áttérés már a jövő század első felében megtörténik. Az emisszlót szigorúan ellenőrzik és a kibocsátás az 1985-ben mért értékek felére csökken

A JÖVŐ TENNIVALÓI

Kézenfekvő, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátását csökkentenünk kell. Ez mindnyájunk közös érdeke. A csökkentés azonban a jelenlegi gazdasági életet nagyban érinti. Különösen a túlnépesedett, fejlődő országokban, ahol az emberek egyre több energiát és élelmet igényelnek, hiszen szeretnének a fejlett országok állampolgáraihoz hasonlóan élni. Tekintettel arra, hogy a környezetvédelem javarészt a rendelkezésre álló anyagi javak kérdése, paradox módon ott tudják a kibocsátást leginkább mérsékelni illetve stabilizálni, ahol a gazdaság a legerősebb. A jövő globális környezete tehát így nagymértékben a szegénység felszámolásától, a népesség növekedésének megállításától függ. Olyan fenntartható fejlődésre van szükség, amely a környezetet, a jelenlegi kedvező éghajlatot a jövő nemzedékek számára is megőrzi.

Mészáros Ernő
akadémikus

forrás: Természetbúvár

ÁLLATI LEGEK

- A legnagyobb hím kék bálna 31 m hosszú volt. A pontosan dokumentált mérések szerinti legsúlyosabb bálna 178000 kg volt.

- A hód Európa legnagyobb, és a világ második legnagyobb rágcsálója.

- Megfigyeltek egy kaliforniai oroszlánfókát, amint 40 km/h-es sebességgel haladt. Ezzel a teljesítménnyel felülmúlja az összes többi fókafélét, és a rozmárt is.

- A déli elefántfókák arról nevezetesek, hogy nagyon messzire eltávolodnak a borjadzó helyeiktől. A leghosszabb feljegyzett utat az az állat tette meg, amelyik több mint 5000 km-t úszott fel egészen Dél-Afrikáig.

- Rekordnagyságot ért el az az edinburghi állatkert Spot nevű elefántfókája, melynek hossza 4,47 m volt, a tömegét pedig közel 3 tonnára becsülték.

- A karmosmajmok családjába tartoznak a legkisebb majmok. A törpe selyemmajmocska 14 cm hosszú, és tömege mindössze 110 gramm.

- Az újszülött oposszumok olyan kicsik, hogy 24-en is elférnek egy teáskanálban.

- Az eddig ismeretes legnagyobb kondorszárnyhossz 3,2 m hosszú.

- A krokodilok között a legnagyobb hét és fél méter hosszúra nő, míg a legkisebb faj alig hosszabb másfél méternél.

- A fehér cápák 4,6 millió liter vízben is megérezhetnek egy csepp vért.

- Az elekromos angolna a legveszélyesebb az összes elektromos áramot termelő hal közül, akár 500-600 V feszültség előállítására is képes.

- A borneói óriás botsáska a maga 33 centiméterével a leghosszabb rovar a világon.

- A világ legnagyobb rákja a királyrák, amely Japán partjai előtt a nagy mélységekben él. Páncéljának átmérője mintegy 30 centiméter, lábainak fesztávolsága még a két métert is meghaladja.

gyűjtötte: Dóczi Katalin (JUTA JAzz)

Y2K

Főző Attila

KETYEGÜNK, KETYEGÜNK...

– Hallod a ketyegést?
– Milyen ketyegést?
Körülbelül ennyire tudatosul bennünk a 2000. év beköszöntével eljövendő problémák, esetleg tragédiák sokasága. A számítógépek és más elektronikus eszközök egy része sajnos ki van téve az ún. Y2K problémának. Miről is van szó? Tényleg ketyeg-e a milleniumi bomba?

2000. JANUÁR 1. 0 ÓRA

A Y2K probléma lényege az, hogy rengeteg elektronikus vezérlésű eszköz, műszer, bizonyos számítógépek és számítógépes programok az évszámot (takarékosan) két számjegyként kezelik. Emiatt a 2000-es év [illegible]ként jelenik majd meg számukra. Ezt tévesen 1900-[illegible]ként értelmezve sok hiba, kellemetlenség és bizony [illegible] tragikus esemény következhet be.

A közelgő szilvesztert a világ számos pontján ag[illegible] várják, de sok kormány és még több cég foglal[illegible]k már évek óta a megoldással. Magyarország (szo[illegible] szerint) később ébredt, így a felkészülés csak kevés [illegible]leten történt meg. A komolyabb számítástechnikai [illegible]lkozások már nem vállalnak teljes körű átvilágí[illegible] és megoldást, ugyanis erre már nincs idő (persze [illegible]nak kevésbé komoly vállalkozások is...).

MI LESZ ITT?

A mámoros szilveszteri hangulatban liftbe szállunk, [illegible]rkezet megáll a 13. és a 14. emelet között. Lassan [illegible]lenül lecsúszunk a padlóra, miközben bankszám[illegible]ról eltűnik minden pénzünk. Ehhez hasonlóak a ví[illegible] és nem is alaptalanul.

[illegible]kak szerint a kórházakra leselkedik a legnagyobb [illegible]zely, ugyanis a lélegeztető- és altatógépek bizonyos [illegible]közönként automatikusan leállnak, ha nem történik [illegible]közben karbantartás. A gépek szerint 2000. január [illegible]en 1900. január elseje lesz, így leállnak.

A legsúlyosabb a helyzet talán az önkormányzatok[illegible] állami szféra ugyebár...), ahol ezerféle „házi" prog[illegible] végzi az iktatási, nyilvántartási, adózási, szabály[illegible]tési és a satöbbi feladatokat. Ezeket a szoftvereket [illegible] át kellene vizsgálni és a dátummal kapcsolatos [illegible]eket korrigálni. Ezen kívül sok a régi számítógép [illegible]osok, 386-osok), amelyek cseréje szintén elenged[illegible]tlen. A főváros IV. kerületben elvégeztek egy tesz[illegible]st a probléma feltérképezésére. Kiderült, hogy a [illegible]gramok fele nincs felkészülve a szilveszteri „buli[illegible] a régi alkatrészekről, pécékről nem is beszélve.

A számítógépeken kívül csupa „jelentéktelen" helyen fordulhatnak elő gondok. Így zavarok lehetnek a digitális telefonközpontokban, lifteknél, beléptető rendszereknél, a repülésirányításban, az erőművek (Paks!) biztonsági rendszereiben.

A CIA előzetes felmérései szerint Oroszország, Ukrajna és Kína kapja majd a legnagyobb újévi pofonokat.

PICI FÉNY AZ ALAGÚT VÉGÉN

Ez a fény persze lehet a szembejövő kóválygó elemlámpája is, de a kiút fénye is.

A Y2K probléma megoldása irdatlan nagy munka, hiszen a számítógépeken kívül át kell vizsgálni rengeteg műszert, vezérlő berendezést stb. Némely országok és cégek már 1995 óta dolgoznak a megoldáson. A legtöbb helyen időben figyelmeztettek a szakemberek a közelgő problémára, de a döntéshozók lassan és kellő hozzá nem értéssel álltak hozzá a kérdéshez.

A bankok, távközlési cégek nagy része Magyarországon már túl van a munka dandárján és az új szoftverek, rendszerek tesztelése folyik. Úgy tűnik, hogy nem lesz gond a békávénál, a vízműveknél, de nem tudni, mi a helyzet az üzemeknél. A hivatalos nyilatkozatok nálunk (is) persze optimisták...

BIZNISZ

A Y2K óriási üzlet, hiszen több millió számítógép, program és elektronikus eszköz cseréjét kell megejteni világszerte. A kereskedelmi szoftverek területén is hasonló a helyzet. A májkroszoft is készül a 2000. év első pillanataira, bár az Ablakok nevű operációs rendszer legtöbb példánya szökőévnek tekinti majd a jövő évet (holott nem az). A Y2K problémára vonatkozó MS weboldalak még szűkszavúak, a magyar oldal pedig egyenesen üres.

Sok munkája van az átvilágítással foglalkozó szakembereknek és bizony most is majd sok svindler tűnik fel. Mindezek ellenére sok kár keletkezik majd, biztos bekövetkeznek majd nagyobb bajok is. A jogászok mindenesetre már készülnek a perekre, és helyet csinálnak zsúfolt pénztárcáikban az újabb bevételeknek.

Azok, akik időről időre világvégét jósolnak a különböző szilveszterekre, most bizony bátran néznek az üveggömbe, hiszen a bomba ketyegése biztos nem hallucináció. Kérdés, hogy mekkorát fog robbanni.

A kanadai szakemberek minden esetre Új-Zélandon szilvesztereznek, ahol először lesz 2000. január elseje. Így pár órát nyerhetnek a problémák orvoslására.

Ha az operációs rendszerek légitársaságok lennének:

DOS AIRLINES

Mindannyian megtolják a repülőt, amíg fel nem emelkedik. Utána mind felugranak rá, és hagyják a repülőt kóválygani, amíg csak a földhöz nem csapódik. Utána ismét megtolják, felugranak...

DOS A QEMM AIRLINES-SZAL EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN

Pont olyan, mint a DOS Airlines, csak több hely van a lábaknak a betoláshoz.

MAC AIRLINES

Az összes steward, stewardess, pilóta, hordár és jegypénztáros egyformán néz ki, egyformán mozognak, és ugyanazt mondják. Ha a részletek után érdeklődünk, mindig ugyanazt a választ kapjuk: Ezt nem kell tudnia, ne is akarja tudni, és minden a legnagyobb rendben megy. És jó lesz, ha mindenki egyformán csendben marad.

WINDOWS AIRLINES

A repülőtéri épület szép színes, a stewardok és a stewardessek barátságosak. Minden gond nélkül feljutunk a fedélzetre, szinte észrevétlenül felszállunk... Aztán minden előjel nélkül egyszer csak lezuhan a repülő.

OS/2 AIRLINES

Ahhoz, hogy feljussunk a gépre, a jegyet tízszer kell lebélyegeztetni és tíz különböző sorban sort állni. Utána kitöltünk egy nyomtatványt, amiben megírjuk, hogy hol akarunk ülni és hogy az ülésünk egy hajóéra, egy vonatéra vagy egy buszéra hasonlítson. Ha sikerül feljutnunk a fedélzetre, és végre felemelkedik velünk a gép, csodálatos repülőutunk van... eltekintve attól, hogy a magassági és az oldalkormányok befagytak. Ebben az esetben viszont bőven elég az időnk arra, hogy felkészüljünk a lezuhanásra.

UNIX AIRLINES

Minden repülni szándékozó a gép egy darabkáját magával hozza a repülőtérre. Valamennyien kimennek a kifutópályára, darabról darabra összerakják a gépet. Közben folyamatosan megbeszélik, milyen fajta repülőt is szerelnek éppen össze.

NT AIRLINES

Mindenki kimegy a kifutópályára, kórusban elzengik a jelszót és egy repülőgép körvonalai szerint helyezkednek el. Utána leülnek a földre, és olyan hangokat adnak ki, mintha valóban repülnének. A végén nagyon jó érzéssel szívükben hazatérnek.

forrás: www.vfmk.hu/~zotyo/humor/computer.htm

BEKAPLAK

„Tiramisu" avagy „Dobj fel, babám!"

olasz finomság /8 személyre/

Hozzávalók: 4 tojássárgája, 120 g porcukor, 1 mokkáskanál őrölt fahéj, 500 g mascarpone (olasz típusú natúr tejszínes krémsajt), 1,5dl erős feketekávé, 0,5 dl rum vagy konyak, 300-350 g babapiskóta, 1 evőkanál kakaópor

Elkészítés: A tojássárgákat habosra, szinte fehéredésig keverjük a porcukorral és a fahéjjal. Apránként hozzáadjuk a krémsajtot, azzal is jól kikeverjük, hogy pillekönnyű legyen a krém. Erős feketekávét főzünk (lehet nescafét is), mély tányérba öntjük, hozzáadjuk a rumot vagy a konyakot, és gyors mozdulatokkal, hogy el ne ázzanak, egyenként megforgatjuk benne a babapiskótákat. Egy sort lerakunk egy nagyobb porcelántál aljára, az oldalát pedig félbetört babapiskótákkal rakjuk ki. Rásimítjuk a krém felét, aztán ismét a kávéba forgatott babapiskóta következik, végül a maradék krém. Kivételesen ne simítsuk el túlságosan a krémet a tetején, inkább maradjon egy kicsit „kócos", így a végén szebb felületet kapunk.

A tálat gondosan letakarjuk fóliával és legalább 5-6 órára hidegre tesszük (még jobb, ha előző nap elkészítjük).

Tálaláskor vastagon meghintjük a tetejét kakaóporral, és a tálban hagyva, toraszerűen szeleteljük. Tejszínhabot is adhatunk mellé.

Megjegyzés: a „Tiramisu" (ejtsd: tiramiszu) eredetileg MASCARPONE nevű tejszínkrémmel készül, ami nem mindenhol kapható (az Auchanban és a Mammut Julius Meinl szupermarket részlegében van; de biztos, hogy más szuperhiperekben is kapható), így hát sótlan krémsajtjaink és vajkrémeink is tökéletesen megfelelnek a célnak.

Szinte elronthatatlan és mennyei! Aki nem hiszi, járjon utána a Poli gourmandjainál!

Össze-vissza állította: Láng Andrea

Kényes témák dióhéjban

A FÉRFIAK RÉME: *AZ IMPOTENCIA*

Impotencia alatt elsősorban azt értjük, ha a férfi pénisze nem jut el az erekcióhoz (a közösüléshez szükséges merevedéshez) vagy nem tudja azt fenntartani. (Az impotencia másodsorban a férfi meddőséget is jelenti.)

Bármilyen életkorban előfordulhat, és szinte bármikor találkozhatunk ezzel a jelenséggel.

A szexuális izgalom, amely az agyban keletkezik, változatos idegpályák hosszú során át érkezik meg a barlangos testhez. Ez olyan kis cellákból tevődik össze, melyeket simaizom és rugalmas kötőszöveti rostokból álló kötegek választanak el egymástól. Szexuális izgalom hatására ezek a rostok ellazulnak, megnyúlnak, és a kitágult artériák által ideszállított vér behatol a cellákba. Ekkor a hímvessző megduzzad. Az összenyomódott vénák megakadályozzák a vér visszaáramlását: ez a határozottabb keményedésben nyilvánul meg, amitől a hímvessző szinte kiegyenesedik. Ahhoz, hogy ez a jelenség bekövetkezhessen, szükséges, hogy az agy és a hímvessző elegendő mennyiségű férfihormonnal legyen „átitatva".

A merevedési zavar kiváltó oka mind lelki, mind szervi eredetű lehet.

A merevedési zavar egyik leggyakoribb szervi eredetű kiváltó oka a pénisz barlangos testének elégtelen vérellátása és/vagy a vér abból való túl gyors kiáramlása. Különböző betegségek (pl. cukorbetegség, magas vérnyomás, érelmeszesedés, szívbetegség, idegrendszeri megbetegedések, gerincvelő-sérülés miatti idegkárosodás, valamint a prosztata megnagyobbodásának következtében is létrejöhet impotencia. Bizonyos gyógyszerek, depresszióellenes szerek ***a lágy és/vagy kemény drogok is negatív hatással vannak a merevedést irányító mechanizmusokra.***

Amennyiben a szervi ok kizárható, az impotencia eredetét lelki tényezőkben kell keresni.

Ezek közé tartozik többek között a szexuális gátlás, a partner tudat alatti elutasítása, a rejtett homoszexuális hajlam, a stressz. Elég, ha csak egyszer elmarad vagy nem tökéletes az erekció, és máris kezdetét veszi egy nehezen megtörhető ördögi kör: a félelem, hogy következőre ismét „kudarcot vall" a beteg, valóban odavezet, hogy nem jön létre merevedés.

A férfiak értékrendjében a potencia igen előkelő helyen áll. A férfiasság szimbóluma, számukra az erővel, az energiával és a termékenységgel egyenlő. Az impotencia következtében éppen férfiasságukat vélik elveszíteni és úgy érzik, hogy kudarcot vallottak az életben. Egy férfi nehezen fogadja el, ha ezen a téren problémái adódnak és még nehezebben szánja rá magát, hogy ilyesmivel orvoshoz forduljon. Pedig fontos felkeresni a szakembert, mert az impotencia ugyanis nem megváltoztathatatlan sorscsapás.

A szervi probléma kezelésének lehetőségei:

- az érelzáródás a legtöbb esetben műtéttel korrigálható,
- enyhébb vérellátási panasz megszüntethető „potencia-injekció" terápiával, amit a páciens akár saját otthonában is elvégezhet (természetesen az orvos utasításainak megfelelően),
- a pénisz gyenge vérellátásából adódó potenciagyengeség bizonyos gyógyszerek segítségével is javítható,
- ha a fenti kezelések nem járnak sikerrel, szóba jöhet egy péniszprotézis beültetése.

Pszichés zavarok esetében jó eredményt hozhat a szexuálterápia.

A terápiás gyógyítás során szakember segít nekünk abban, hogy nyíltan beszéljünk és feldolgozzuk a problémákat (gátlások, téves elvárások, rejtett konfliktusok stb.), és így küzdjük le az erekció zavarait. A javulás érdekében nagyon fontos a lelki segítségnyújtás, hiszen a "lelki impotencia" szerencsére általában "csak" átmeneti jellegű.

www.poli.hu

poliészter

E szám szerkesztője és tördelőszerkesztője:
Főző Attila László
Munkatársak:
Láng Andrea, Barta Géza, Veres Gábor, Preiszner Miklós, Dóczi Katalin (JUTA JAzz)
Szerkesztőség:
Közgazdasági Politechnikum
1096 Budapest, Vendel u. 3.
E-mail: polieszter@mail.poli.hu
Web: www.poli.hu
Felelős kiadó: Horn Gábor

A tartalomból

IT.....2
A Rigó utcán túl.....3
Bírósági özön.....4
Polimpia.....9
A dr. úr drámája.....10
Matematikai időtöltő.....13
A szexárdi DJ.....14
E-mailen érkezett.....15
Hány macska egy kutya.....16
Sir M.M. állati pályázata.....17
XVI. Lajos és a nyaktiló.....18
Magyar háziverseny.....24
A lírikus Győri Eszter.....26
Újra Ibolya!.....27
Láng lángja.....28
Csoncsi jelenti.....29
Tibor második dühöngése.....30
PoliÉszter.....32/a
Utolsó oldal.....40

Arany köpések

- Mindez az őrület felé sodorta, amit el is ért.
- ...ezek csak a mű olvashatóbbságát segítik elő.
- A szerző rögtön a negyedik oldalon kezdi el leírni a különös jelenséget.
- Nem tudom, hogy csak az motiválta-e, hogy elhurcolt szerelmét kihozza a mocskos börtönből, vagy a politikai céljainak megvalósításának érdekében csak hab volt-e a tortán, mindenesetre hatalmas változás történt életében.
- Jókai Mór a magyar világirodalom egyik legkiemelkedőbb alakja.
- Jókai felesége hamar megöregedett és kissé kibírhatatlan volt, ennek eredményeképpen beleszeretett gyámleányába.

A grafikákat Nagy László készítette a Szárny és Piramis című kötetéhez.

Nyakunkon
a tavaszi szünet!
Na, nem baj! Kibírjuk!

Poliszárny
A Közgazdasági Politechnikum lapja
Felelős kiadó: Horn Gábor
Felelős és tördelő szerkesztő: Jakab Judit
Postacím: 1096 Budapest, Vendel utca 3.
e-mail: jjudit@mail.poli.hu
Internet: http://www.poli.hu
Hálózat: Q:\poligraf
Készül a Közgazdasági Politechnikum sokszorosító műhelyében